

Útmutató a
hulladékokhoz és a
hasznosított anyagokhoz

2. verzió
2010. május

JOGI NYILATKOZAT

Ez a dokumentum tájékoztatást nyújt a REACH rendeletről, ismertette a rendeletben előírt kötelezettségeket és azok betartásának módját. Felhívjuk azonban a felhasználók figyelmét arra, hogy a REACH rendelet szövege jelenti az egyetlen hiteles jogi hivatkozást, továbbá az e dokumentumban foglalt információk nem minősülnek jogi tanácsadásnak. Az Európai Vegyianyag-ügynökség nem vállal felelősséget a dokumentum tartalmáért.

JOGI NYILATKOZAT

Ez a dokumentum egy eredetileg angolul készült dokumentum munkafordítása. A fordítást és a szerkesztési lektorálást az Európai Unió Szerveinek Fordítóközpontja végezte. A dokumentum tudományos/technikai szövegezését a magyar állami illetékes hatóság vizsgálta felül. Tájékoztatjuk Önt arról, hogy kizárólag a weboldalunkon is hozzáférhető angol nyelvű változat az eredeti.

Útmutató a hulladékokhoz és a hasznosított anyagokhoz

Hivatkozási szám: ECHA-10-G-07-HU

Közzététel dátuma: 2010. május

Nyelv: magyar

© Európai Vegyianyag-ügynökség, 2010.

Címlap © Európai Vegyianyag-ügynökség

A sokszorosítás a forrás teljes körű feltüntetése mellett – ennek formátuma: Forrás: „Európai Vegyianyag-ügynökség, <http://echa.europa.eu>” –, valamint az ECHA Kommunikációs Osztályának (info@echa.europa.eu) írásbeli értesítése esetén engedélyezett.

Ha kérdései vagy észrevételei vannak ezzel a dokumentummal kapcsolatban, kérjük, (a hivatkozási szám és a dátum feltüntetésével) az információigénylő lapon nyújtsa be azokat. Az információigénylő lap az ECHA honlapján keresztül érhető el, amely a következő címen található: http://echa.europa.eu/about/contact_en.asp

EURÓPAI VEGYIANYAG-ÜGYNÖKSÉG

Levelezési cím: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Finnország

Ügyfélfogadás helye: Annankatu 18, Helsinki, Finnország

ELŐSZÓ

Ez a dokumentum a 2006. december 18-i 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelethez¹ (a továbbiakban: REACH) kapcsolódik, és különösen annak 2. cikke (7) bekezdése d) pontjának alkalmazási körét határozza meg. A dokumentum ismerteti azon körülményeket, amelyek alapján a hulladékból anyagok hasznosítását végző jogi személyek a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja alapján mentességet élveznek, és kidolgozza a szállítói láncban a REACH IV. címe által előírt információmegosztási kötelezettséget, amelyre a mentesség nem terjed ki.

A dokumentum egy sorozat része, amelynek az a célja, hogy segítséget nyújtson valamennyi érdekelt számára annak érdekében, hogy felkészülhessenek a REACH meghatározott kötelezettségeinek történő megfelelésre. A sorozatot alkotó dokumentumok részletes iránymutatással szolgálnak egy sor alapvető REACH-eljárással, illetve néhány konkrét tudományos és/vagy technikai módszerrel kapcsolatban, amelyhez az iparnak vagy a hatóságoknak a REACH értelmében folyamodniuk kell.

A jelenlegi útmutató dokumentumot a Bizottság valamennyi érdekelt fél, azaz a tagállamok, az ipar és a civil szervezetek (NGO-k) bevonásával készítette el. A dokumentumot a 2008. decemberi REACH CA (kompetens hatóságok) ülésen átadták az ECHA számára. Később az ECHA a konzultációs eljárásban a szakértőkkel folytatott megbeszélések során felmerült tisztázási igényekre tekintettel kidolgozta a jelen útmutatót.²

Az útmutató dokumentum elérhető az Európai Vegyianyag-ügynökség weboldalán.³ Az útmutató minden aktualizálását az ECHA készíti, és azok konzultációs eljárás tárgyát képezik.

¹ Helyesbítés a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, Bulgária és Románia csatlakozása miatt a 2007. november 15-i 1354/2007/EK tanácsi rendelettel (HL L 304., 2007.11.22., 1. o.) módosított, 2006. december 18-i 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelethez (HL L 396., 2006.12.30.).

² http://echa.europa.eu/doc/FINAL_MB_30_2007_Consultation_procedure_on_guidance.pdf.

³ http://echa.europa.eu/reach_en.asp.

Dokumentumelőzmények

Verzió	Megjegyzés	Dátum
1. verzió	Az Európai Bizottság útmutató-tervezete (CA/24/2008 rev.1) megküldésre került a REACH CA (kompetens hatóságok) ülés résztvevőinek észrevételek tétele céljából	2008. szeptember
1.1 verzió	Útmutató-tervezet (CA/24/2008 rev.2) – példák kerültek be az árucikkekkel kapcsolatban (az adalékanyagok bizonyos körülmények esetén árucikkeknek tekinthetők)	2008. október
1.2 verzió	Útmutató-tervezet (CA/24/2008 rev.3) – felelősségkizárás került kidolgozásra	2009. április
1.3 verzió	<ul style="list-style-type: none"> – Az útmutató alkalmazási körének középpontjába i) a regisztrálási kötelezettség alól a 2. cikk (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentesség és ii) a hasznosítást végző vállalkozások fogyasztóikkal szembeni, az általuk forgalomba helyezett hasznosított anyagokban lévő veszélyes anyagokkal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségei állítása. <ul style="list-style-type: none"> ○ A már regisztrált anyaggal való egyezőség. ○ A hasznosítást végző vállalkozásnak rendelkezésre álló ezen anyaggal kapcsolatos információk. ○ A hasznosítást végző vállalkozás rendelkezésére álló információk a DSD, illetve a CLP rendelet szerinti kötelezettségeknek való megfelelése. ○ A CLP szerinti bejelentési követelmények – Az anyagok egyezőségével kapcsolatos ellentmondások feloldása, a szennyezők és a keverékekben lévő anyagok helyzete. – Az árucikkekre vonatkozó útmutatóval való összhang erősítése. – A hasznosítást végző (mentességet élvező) vállalkozás hasznosított anyag lehetséges veszélyeinek értékelésével és ezen veszélyeknek a fogyasztóival való közlésével kapcsolatos kötelezettségeinek ismertetése. – Aktualizálásra kerültek az útmutató dokumentumokra mutató linkek. – A dokumentum átszerkesztése – A következőkkel való kiegészítés <ul style="list-style-type: none"> ○ példák ○ munkafolyamat ○ rövidítések és fogalommeghatározások jegyzéke 	2010. március
2. verzió	<ul style="list-style-type: none"> - Szerkesztői változtatások és egyértelművé tételek - Az önmagában, keverékben és árucikkben előforduló anyag szövegezésével való összhang erősítése 	2010. május

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	1
2. A HASZNOSÍTOTT ANYAGOKRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK A REACH KERETÉBEN	4
2.1. Előregisztráció.....	4
2.2. Regisztrálás	6
2.2.1. A hasznosítás a REACH értelmében gyártási eljárásnak minősül?.....	6
2.2.2. A hasznosított anyag azonosítása	6
2.2.3. Az anyag, a keverék és az árucikk közötti különbségtétel.....	7
2.2.4. Szennyezők	9
2.3. A mentesüléshez szükséges követelmények a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjának megfelelően	10
2.3.1. 1. feltétel: A hasznosított és a már regisztrált anyag „egyezősége”.....	11
2.3.2. 2. feltétel: A szükséges információk	13
2.4. A hasznosított anyagok felhasználói számára rendelkezésre bocsátandó információk.....	14
2.4.1. Az információk relevanciája és megfelelősége.....	15
2.4.2. Biztonsági adatlapok.....	16
2.4.3. Egyéb információk: regisztrációs szám és expozíciós forgatókönyv.....	17
2.5. Egyéb kötelezettségek.....	20
2.5.1. Az osztályozási és címkézési jegyzék	20
2.5.2. Korlátozások	20
2.5.3. Engedélyezés	20
2.6. Egyes hasznosított anyagok áramaira vonatkozó megállapítások.....	21
1. MELLÉKLET: EGYES HASZNOSÍTOTT ANYAGOK ÁRAMAI	24
1.1. Hasznosított papír	24
1.2. Hasznosított üveg.....	24
1.3. Hasznosított fémek.....	25
1.4. Hasznosított adalékanyagok	26
1.5. Hasznosított polimerek	28
1.6. Hasznosított gumi.....	29
1.7. Hasznosított alapolajok	30
1.8. Hasznosított oldószerek	31
2. MELLÉKLET: RÖVIDÍTÉSEK ÉS FOGALOMEGHATÁROZÁSOK JEGYZÉKE	33

1. BEVEZETÉS

A REACH 2. cikkének (2) bekezdése szerint „a 2006/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁴ meghatározott hulladék nem minősül az e rendelet 3. cikke szerinti anyagnak, készítménynek vagy árucikknek”. Ennélfogva a REACH anyagokra, keverékekre és árucikkekre vonatkozó követelményei nem vonatkoznak a hulladékokra.⁵

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a hulladékban lévő anyagok teljes körűen mentesülnek a REACH alól. A REACH szerint regisztrálasköteles, önmagukban, keverékekben vagy árucikkekből előforduló anyagok (a továbbiakban: „anyag”) gyártói vagy importőrei adott esetben kötelesek figyelembe venni a REACH I. melléklete 5.2.2. pontjának megfelelően az anyag hulladékként elért életciklusfázisát a REACH II. címe szerinti értékelések elvégzése során.⁶ Különösen a REACH 3. cikkének 37. pontja határozza meg úgy az expozíciós forgatókönyveket, mint „az anyag gyártásának vagy **életciklusa során való felhasználásának**, a humán és környezeti expozíció gyártó vagy importőr általi ellenőrzésének módját – beleértve a kockázatkezelési intézkedéseket és üzemi feltételeket is –, valamint a gyártó vagy importőr által a humán és környezeti expozíció ellenőrzésének tekintetében a továbbfelhasználó számára nyújtott ajánlást leíró feltételek [...]”. A hulladék, amely tartalmazhatja az anyagot, magában foglalja az anyag gyártása során keletkező hulladékot, az anyag felhasználásának következményeként keletkező hulladékot és az anyagot tartalmazó árucikkek hasznos élettartama végén képződő hulladékot.

Az expozíciós forgatókönyvek vonatkozásában a hulladékok státuszát, valamint a REACH és a hulladékokra vonatkozó jogi szabályozás kapcsolatát az útmutató az információs követelményekhez és a kémiai biztonsági értékeléshez c. dokumentum R.13. fejezetének R.13.2.6. szakasza és az R.18. fejezetének R.18.2 szakasza ismerteti.⁷ Ennélfogva az anyagok hulladékként elért életciklusfázisára vonatkozó expozíciós forgatókönyvekről a jelen útmutató nem szól.

Amint az anyag „megszűnik hulladék lenni”, főszabály szerint a REACH szerinti követelmények ugyanúgy vonatkoznak rájuk, mint egyéb anyagra, ugyanakkor bizonyos feltételek mellett számos mentességben részesülnek. Az a pont, amikor az anyag „megszűnik hulladék lenni”, sokáig vita tárgyát képezte. A hulladékokról szóló új keretirányelv 6. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint egy adott hulladék megszűnik hulladék lenni, amennyiben hasznosítási műveleten esett át, és megfelel bizonyos jogi feltételekkel összhangban kidolgozandó konkrét kritériumoknak, különösen például:

- a) az anyagot vagy tárgyat általánosan használják, adott rendeltetéssel;
- b) az anyagnak vagy tárgynak van piaca, vagy van rá kereslet;

⁴ Hatályon kívül helyezte a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (hulladékokról szóló keretirányelv).

⁵ Ezen mentességgel kapcsolatban további információ található az útmutató a regisztráláshoz c. dokumentum 1.6.3.4 szakaszában, amely a következő címen érhető el:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/registration_en.htm.

⁶ Lásd az útmutató a hulladékként elért életciklusfázis során történő expozíció becsléséhez c. dokumentumot, amely a következő címen érhető el:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/information_requirements_r18_en.pdf?vers=20_08_08.

⁷ Útmutató az információs követelményekhez és a kémiai biztonsági értékeléshez c. dokumentum R.13. fejezetének R.13.2.6., „A hulladékként elért életciklusfázishoz köthető üzemi feltételek és kockázatkezelési intézkedések” c.. szakasza és R.18. fejezetének R.18.2., „A gyártás, felhasználás és az azt követő hulladékként elért életciklusfázis során keletkező hulladékok jellemzői” c. szakasza, amelyek a következő címen érhetőek el:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/information_requirements_en.htm.

- c) az anyag vagy tárgy megfelel az adott rendelkezések műszaki követelményeinek és a termékekre vonatkozó hatályos jogszabályoknak és előírásoknak; és
d) az anyag vagy tárgy felhasználása nem idéz elő általános káros környezeti vagy egészségügyi hatásokat.

Egyes anyagokra vonatkozóan a Bizottság ilyen kritériumokat fog felállítani a komitológiai eljárásban elfogadott, felhatalmazáson alapuló aktusok során. Az egyes hulladékáramok tekintetében különböző tényezőket kell figyelembe venni. A különböző hulladékáramok tekintetében a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó kritériumokkal⁸ kapcsolatos tárgyalások és útmutatás nem képezi a jelen dokumentum tárgyát.

A jövőbeli lehetséges komitológiai határozatokra,⁹ valamint a tagállami hatóságok hulladékstátusz megszűnésével kapcsolatban a hulladékokról szóló keretirányelv¹⁰ 6. cikkének (4) bekezdésének megfelelően hozott határozataira tekintettel néhány, jelenleg hulladéknak minősülő anyag a jövőben megszűnhet hulladéknak lenni. Ez nem csak azt jelenti, hogy már nem fognak a hulladékokra vonatkozó jogi szabályozás hatálya alá tartozni, hanem azt is, hogy mentesség alkalmazásának hiányában potenciálisan a REACH szerinti követelmények hatálya alá tarthatnak. A hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó kritériumok egyértelművé tétele a hulladékokra vonatkozó jogi szabályozás területére tartozik, és a jelen dokumentum nem tartalmaz útmutatást a tekintetben, mikor kell alkalmazni azokat, valamint a korábban kidobott termékek mikor szűnnek meg hulladéknak lenni. A jelen, hulladékokra és hasznosított anyagokra vonatkozó útmutató a hasznosítást végző létesítmény¹¹ kötelezettségeit kívánja kidolgozni a REACH-nek való megfelelés szempontjából, ezáltal hozzájárulva az Európai Bizottság fenntarthatóságra és a hasznosítás, újrafeldolgozás ösztönzésére irányuló politikájának átfogó célkitűzéseéhez.

A jelen útmutató segít azon anyagok státuszának tisztázásában, amelyeket hasznosítottak, megszűntek hulladéknak lenni, és a REACH anyagokra, keverékekre és árucikkekre vonatkozó kötelezettségei vonatkoznak rájuk. Az útmutató ismerteti, hogy melyek a legfontosabb információk, amelyek alapján a hasznosítást végző vállalkozás mentességet élvezhet a REACH 2. cikke (7) bekezdése d) pontja szerint:

„(7) A II., V. és VI. cím alól az alábbiak mentesülnek:

[...]

d) a II. címmel összhangban regisztrált és a Közösségben visszanyert, önmagukban, keverékekben vagy árucikkekben előforduló anyagok, amennyiben:

i. a visszanyerési folyamat által eredményezett anyag azonos a II. címmel összhangban regisztrált anyaggal; és

⁸ A hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó, a 2008/98/EK irányelv („hulladékokról szóló keretirányelv”) végrehajtása során kidolgozott kritériumokkal kapcsolatos információ elérhető a következő címen:

<http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/documents/Endofwastecriteriafinal.pdf>.

⁹ http://europa.eu/scadplus/glossary/comitology_en.htm.

¹⁰ A hulladékstátusz megszűnésére tekintettel a hulladékokról szóló felülvizsgált 98/2008/EK keretirányelv 6. cikke a következőképpen rendelkezik: Ha közösségi szinten nem határoztak meg [a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó] kritériumokat az (1) és (2) bekezdésben foglalt eljárás szerint, a tagállamok eseti alapon határozhatnak arról, hogy egy konkrét hulladék megszűnt-e hulladéknak lenni az alkalmazandó esetjog figyelembevételével. Az ilyen határozatokról értesítik a Bizottságot a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel [24] összhangban, ha ezt az irányelv megköveteli.

¹¹ Felhívjuk a figyelmet, hogy a „hasznosítást végző vállalkozás”, a „hasznosítást végző létesítmény” és a „hasznosított anyag gyártója” fogalmakat ugyanazon szereplő tekintetében használja a jelen dokumentum.

ii. visszanyerést végző létesítmény rendelkezik a 31. vagy 32. cikk által előírt, a II. címmel összhangban regisztrált anyagra vonatkozó információval.”¹²

Fontos megjegyezni, hogy a jelen útmutató nem határozza meg a hulladékáramok különböző típusaihoz szükséges részletességi szintet. A jelen útmutató 1. melléklete azonban különböző kiválasztott példákkal bemutatja azon általános kötelezettségeket, amelyeket a hasznosítást végző vállalkozásnak teljesíteni kell a REACH 2. cikke (7) bekezdése d) pontja szerinti mentesüléshez.

¹² A 2. cikk (7) bekezdésének d) pontja bizonyos feltételek mellett csak a hasznosított anyagokat mentesíti. Ennélfogva a jogalkotó nem kívánt általános mentességet biztosítani a hasznosított anyagoknak az V. mellékletbe történő felvétel révén.

2. A HASZNOSÍTOTT ANYAGOKRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK A REACH KERETÉBEN

A hulladékfeldolgozás azon szakasza, ahol a REACH szerinti kötelezettségeket el kell kezdeni alkalmazni, attól függ, hogy az anyag mikor veszti el a hulladékstátuszát. Ez magában foglalja azt, hogy miután az anyag megszűnik hulladéknak lenni, a hasznosítás folyamata véget ér. A hulladékstátusz megszűnésekori anyagok ettől kezdve gyártási folyamat során önmagában, keverékben vagy árucikkben előforduló anyaggá feldolgozhatók. A hasznosítási eljárások elvégzésére gyakran több lépésben kerül sor, és néha csak az utolsó lépés során keletkezik olyan anyag, amelyet már nem lehet a hulladékokra vonatkozó uniós jogi szabályozás szerinti hulladékként besorolni. Továbbá előfordulhatnak olyan esetek, amikor az anyagnak csak egyetlen, a hasznosítási folyamat során létrejövő fragmentuma minősül nem hulladéknak.¹³

Ennélfogva az összes olyan hasznosítási lépés, amely során nem keletkezik nem hulladék anyag, a hulladékokra vonatkozó jogi szabályozás hatálya alá tartozó hulladékkezelési folyamat részeinek minősül. Továbbá a REACH 2. cikkének (2) bekezdése szerint a hulladék anyagok, beleértve a hasznosítási folyamat során keletkező hulladékokat is, nem minősülnek anyagoknak, keverékeknek vagy árucikknek. A REACH értelmében a hasznosított anyagok csak akkor minősülnek **anyagnak**, ha miután hulladék anyagok részeivé váltak, **megszűntek** a hulladékokról szóló keretirányelv szerinti **hulladéknak lenni**. A hasznosított anyagok összetevői jelen lehetnek magában a hulladékaramban, vagy a hulladékaramból kémiai módosítással nyerték ki a hasznosítási folyamat során (lásd a 2.2.1. szakaszt).

2.1. Előregisztráció

A regisztrálási kötelezettség alól a REACH 2. cikke (7) bekezdése d) pontja által a hasznosított anyagok számára biztosított mentesség adott esetben attól a körülménytől függ, hogy ugyanazon anyagot korábban már regisztrálták-e. Bár valószínűleg a legtöbb hasznosított anyagot regisztrálják a bevezetett anyagokra vonatkozó regisztrálási kötelezettség határideje alatt, az előregisztrációs időszak¹⁴ végéig nem történt regisztrálás. Felhívjuk a figyelmet, hogy az előregisztráció lehetőségéből kizárt nem bevezetett anyagok 2008 júniusától, vagyis a REACH II. címének hatálybalépésétől regisztráláskötelesek. Ennélfogva minden hasznosított nem bevezetett anyagot regisztrálni kell annak érdekében, hogy mentesüljenek a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjában foglaltak szerint.

¹³ A hulladékokról szóló keretirányelv 6. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik: „Egy adott hulladék megszűnik [...] hulladék lenni, amennyiben hasznosítási műveleten, beleértve az újrafeldolgozást, esett át [...]”, valamint a hulladékokról szóló keretirányelv 6. cikkének (3) bekezdése így szól: „Az a hulladék, amely az (1) és (2) bekezdéssel összhangban megszűnik hulladéknak lenni, a 94/62/EK, a 2000/53/EK, a 2002/96/EK és a 2006/66/EK irányelvekben, valamint az egyéb vonatkozó közösségi jogszabályokban meghatározott hasznosítási és újrafeldolgozási célok alkalmazásában is megszűnik hulladéknak lenni, amikor az ezen jogszabályok újrafeldolgozásra vagy hasznosításra vonatkozó követelményei teljesülnek.”

¹⁴ Az előregisztráció meghatározott információknak (lényegében az anyag neve, a kapcsolattartó személy neve és címe, a regisztrálás tervezett határideje és a mennyiségi tartomány; további információk találhatóak a következő címen: http://echa.europa.eu/pre-registration_en.asp), az ECHA részére történő díjmentes megadásából áll. Az előregisztrálóknak válaszolniuk kell az adatok iránti megkeresésekre (ha az előzetes regisztrálóknak nincsenek ilyen adatai, elegendő erre vonatkozó nyilatkozatot tenni a kérésre adott válaszban). Mindazonáltal a hasznosítást végző vállalkozás SIEF-en belüli szerepe a közreműködésre vonatkozó saját akaratától függ, és dönthet úgy is, hogy nem vállal aktív szerepet („csendes” részvevő). Ezen előregisztrálótól nem kérhető a SIEF költségeinek megtérítése, kivéve ha a REACH értelmében költségmegosztás tárgyát képező információt használ fel (további információ található az útmutató az adatok megosztásához c. dokumentumban). Az előregisztráció nem vonja maga után az anyag regisztrálásának kötelezettségét.

Amíg az anyagot nem regisztrálta más szereplő, a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjában foglalt feltételek nem teljesülnek. Ennélfogva az ilyen anyagokat gyártó hasznosítást végző vállalkozások potenciálisan a regisztrálási kötelezettség hatálya alá tartozhatnak. Ez azt jelenti, hogy azon hasznosítást végző vállalkozások, amelyek előzetesen nem regisztrálták az anyagaikat, jogszerűen nem gyárthatják vagy hozhatják forgalomba az anyagaikat addig, amíg ők vagy bármely más szereplő nem regisztrálja az anyagot.

Az előregisztráció tehát csak azt a jogi lehetőséget biztosítja, hogy a gyártás vagy forgalomba hozatal folytatódhat az adott regisztrálási határidőig, feltéve hogy az előregisztrált anyag megfelel a REACH 3. cikkének 20. pontjában foglalt követelményeknek. Bár az előregisztrációs időszak már letelt, valamint a késői előregisztráció határideje is lejárt, a REACH 28. cikkének (6) bekezdésében meghatározott körülmények esetén az önmagában vagy keverékben előforduló, vagy árucikk gyártásával összefüggésben felhasznált, hasznosított bevezetett anyagot első alkalommal gyártóknak és importőröknek lehetőségük van a késői előregisztrációra¹⁵.

Az előregisztrációt követően lehet, hogy nem kell regisztrálási kérelmet benyújtani, mivel az anyago(ka)t más regisztráló esetleg regisztrálni fogja, lehetővé téve a hasznosítást végző vállalkozás számára a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentesülést. Ha (közösségi vagy nemzeti szinten) a hulladékstátusz megszűnését módosító határozat születik, lehetővé válik a REACH 28. cikkének (6) bekezdése alapján a késői előregisztráció igénybevétele a fentebb kifejtettek szerint. A hasznosítást végző vállalkozásoknak azonban értékelni kell, hogy a hulladékstátusz megszűnése megváltoztathatja-e a regisztrálási határidőt, mivel néhány anyag esetén a hasznosított anyag mennyisége meghaladhatja az elsődleges gyártási mennyiségét. Következésképpen előfordulhat, hogy a hasznosítást végző vállalkozásoknak az elsődleges anyagot gyártókat megelőzően kell regisztrálniuk.

Az előregisztráció lehetőséget teremthet ugyanazon anyag más gyártóival való kommunikációra. A hasznosítást végző vállalkozások így hozzáférhetnek az anyag gyártóinak elérhetőségéhez, és ha szeretnék, részt vehetnek a SIEF-megbeszéléseken. Az előregisztráció lehetővé teszi a hasznosítást végző vállalkozások részvételét az anyag egyezőségével kapcsolatos megbeszéléseken, valamint az anyag egyezőségének igazolását azáltal, hogy csatlakozhatnak a SIEF-hez. A hasznosítást végző vállalkozások SIEF-ben történő közreműködésének másik előnye, hogy a részvételük elősegíti a hulladékstátusz megszűnésekor az anyagok kezelésére vonatkozó helyes expozíciós forgatókönyvek kidolgozását, valamint az elsődleges és másodlagos gyártási folyamatok közötti különbségek és kölcsönhatások (szükséges mértékű) azonosítását. Továbbá a SIEF lehetőséget teremthet a biztonsági információhoz való hozzáféréssel kapcsolatos megbeszélésekre, amelyre a hasznosítást végző vállalkozásoknak szükségük lehet a regisztrálási kötelezettség alóli mentesüléshez és más, az anyagok regisztrálási státuszával (2.5. szakasz) és az információk rendelkezésre állásával (2.3.2. szakasz) kapcsolatos REACH szerinti kötelezettségekhez is. Felhívjuk a figyelmet, hogy a hasznosított anyag (szennyezőt tartalmazó külön anyag helyett) UVCB-ként történő előregisztrációja a későbbi szakaszban megnevezhető a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentesülést (2.2.3. szakasz).

¹⁵ 2008. december 1-jét követően a jogi személyek előregisztrálhatnak, ha:

- 2008. december 1-jét követően évente egy tonna vagy annál nagyobb mennyiségben gyártanak vagy hoznak be (önmagában vagy keverékben előforduló) bevezetett anyagot, és tudják igazolni, hogy ezt első alkalommal teszik; vagy
- 2008. december 1-jét követően évente egy tonna vagy annál nagyobb mennyiségben környezetbe jutó anyagokat tartalmazó árucikkeket gyártanak vagy hoznak be, és tudják igazolni, hogy ezt első alkalommal teszik.

Ebben az esetben a következő előregisztrációs határidők érvényesek:

- legkésőbb az 1 tonna mennyiséget meghaladó gyártást vagy behozatalt követő 6. hónap; és
- legalább a vonatkozó átmeneti regisztrálási határidő előtti 12. hónap.

Ebben a vonatkozásban az „első alkalommal” történő gyártás vagy behozatal a REACH hatályba lépését (2007. június 1.) követő első alkalmat jelenti.

2.2. Regisztrálás

A többi, REACH hatálya alá tartozó anyaghoz hasonlóan főszabály szerint a hasznosított anyagok is regisztráláskötelesek.

A végső hasznosítást végző jogi személynek kell ellenőrizni, hogy a hasznosított anyag mentesül-e a regisztrálási kötelezettség alól az alapján, hogy szerepel a REACH IV. mellékletében, vagy mert a REACH V. melléklete kiterjed rá. A jelen útmutató 1. mellékletében az ilyen hasznosított anyagokra vonatkozó példák találhatók.

Ha nem alkalmazható ilyen mentesség, a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja bizonyos feltételek mellett mentességet biztosít a hasznosított anyagokra vonatkozóan. A 2.3. szakasz ismerteti részletesen ezen rendelkezéseket. Az ezen rendelkezéseknek való megfelelés biztosítása érdekében figyelembe kell venni a következő esetköröket a REACH általános regisztrálási követelményeire tekintettel, amelyek főszabály szerint vonatkoznak a hasznosított anyagokra is.

2.2.1. A hasznosítás a REACH értelmében gyártási eljárásnak minősül?

Amint fentebb már kifejtésre került, a hulladék anyag, miután megszűnik hulladéknak lenni, önmagában lévő anyagnak, kettő vagy több anyagot tartalmazó keveréknek vagy árucikknek minősülhet. Következésképpen egyértelművé kell tenni, hogy a hasznosítás az eredetileg regisztrált anyag felhasználása folytatásának tekintendő-e, és ha nem ez az eset áll fenn, akkor másodsorban azt, hogy „gyártásnak” minősül-e a hulladék egy vagy több önmagában lévő anyaggá, keverékké vagy árucikké történő ismételt átalakítása.

Az eredeti anyag szállítói láncá és életciklusa véget ér a hulladékfázissal. Ha a hulladék megszűnik hulladéknak lenni, az anyag új életciklusa kezdődik. A hasznosítási folyamat az anyag hulladékból történő hasznosítását helyezi középpontba. Ennélfogva a hasznosítás semmi esetre és eleve nem minősülhet felhasználásnak¹⁶.

A REACH 3. cikkének 8. pontja szerint a gyártás „anyagok előállítása vagy kitermelése természetes állapotban”. A hulladékfeldolgozás és a hasznosítási folyamat során kémiai módosításon átesett anyagok (pl. egyes elmállott salakfajták, mint például az acélsalak, a pernye, a metánképződés a polimerek „alapanyagként történő újrafeldolgozása” során) egyértelműen megfelelnek ennek a meghatározásnak.

Néhány hasznosítási folyamat során hasznosított anyag keletkezik, de az anyagok kémiai összetétele nem módosul [különösen a mechanikai feldolgozás vagy újrafeldolgozás, pl. válogatás, elkülönítés, megtisztítás, homogenizáció és az anyag makroszerkezetének módosítására irányuló kezelés, mint például az anyagok zúzása (adalékanyagok), vágása, aprítása (fémtörmelék), szemcsésítés (műanyag hulladék) és őrlése, újraolvasztás kémiai módosítás nélkül].

A megközelítés konzisztenciája és alkalmazhatósága érdekében a hasznosítás minden formája, beleértve a mechanikai feldolgozást is, gyártási eljárásnak minősül, ha egy vagy több hasznosítási lépés megtörténtét követően egy vagy több önmagában, keverékben vagy árucikkben lévő olyan anyag keletkezik, amely megszűnt hulladéknak lenni.

2.2.2. A hasznosított anyag azonosítása

¹⁶ A 3. cikk 24. pontja szerint „felhasználás”-nak minősül „bármely feldolgozás, összeállítás, fogyasztás, tárolás, tartás, kezelés, tartályokba való töltés, egyik tartályból egy másikba való áttöltés, keverés, árucikk előállítása és minden egyéb felhasználás”.

A REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentesüléshez azonosítani kell a hasznosított anyagot. A többi, REACH hatálya alá tartozó anyaghoz hasonlóan a hasznosított anyagot megfelelően azonosító nevet és egyéb adatokat kell megadni. A REACH VI. mellékletének 2., „Az anyag azonosítása” c. szakasza sorolja fel azokat az információkat, amelyek elegendőek az anyag helyes azonosításához és megnevezéséhez.¹⁷ Ezen információk közé tartozik főszabály szerint az anyag IUPAC-neve és/vagy más kémiai azonosítója, molekula- és szerkezeti képlete, összetétele és analitikai adatai (ideértve rendszerint a spektrális és kromatográfiai adatokat is).

Azon hulladékáram összetételének változó inputjai miatt, amelyből az anyag hasznosításra kerül, vagy azon tény miatt, hogy gyakran keverékekben és nem önmagában előforduló anyagokat hasznosítanak a hulladékokból, előfordulhat, hogy nem lehet minden esetben előállítani ilyen analitikai adatokat minden egyes hasznosított anyag vonatkozásában. Ha ez az eset áll fenn, egyértelműen meg kell állapítani és alá kell támasztani, mely egyéb adatok elegendőek a hasznosított anyag(ok) azonosságának indoklásához. A hasznosított anyagra vonatkozó egyedi releváns információkat (a hulladék eredete, az input anyag ellenőrzése, adott esetben spektrális adatok, azon eljárási lépések, amelyek biztosítják, hogy az önmagában vagy keverékben lévő anyagban ne forduljanak elő szennyezők) dokumentálni kell a hasznosított anyag eredeti, a REACH II. címe szerint regisztrált anyaggal való összehasonlítása érdekében.¹⁸

2.2.3. Az anyag, a keverék és az árucikk közötti különbségtétel

A hasznosított anyagokra vonatkozó regisztrálási követelmények értékelése érdekében lényeges egyértelműen azonosítani, hogy az adott anyag önmagában lévő anyag, (2 vagy több anyagot keverve tartalmazó) keverék vagy árucikk. Az „anyag”, a „keverék” és az „árucikk” REACH 3. cikke¹⁹ szerinti alábbi fogalmán alapul ennek a kérdésnek a feltevése. Az Útmutató az anyag azonosításához c. és az Útmutató az árucikkben lévő anyagokra vonatkozó követelményekről c. útmutató dokumentumokban további információ található ezen fogalmak alkalmazásával kapcsolatban.

2.2.3.1. Az árucikk

A hasznosítási eljárás során önmagában lévő anyag vagy keverék helyett közvetlenül árucikk is kialakulhat, mint például a műanyagból készült pad. Ez az eset állhat fenn, ha pl. összegyűjtött és szétválogatott polimert vagy fémhulladékot közvetlenül új árucikké olvasztanak. Az árucikkben lévő anyagok regisztrálása csak akkor szükséges, ha a REACH 7. cikkének (1) bekezdésében meghatározott körülmények szerint a környezetbe jutnak, vagy az Ügynökség a REACH 7. cikkének (5) bekezdésének²⁰ megfelelően határozatot hozott a regisztrálási kérelem benyújtásának előírásáról. Kizárólag ezen meghatározott esetekben lenne szükség annak megállapítására, hogy a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja alkalmazható-e, mivel az árucikkben lévő anyagokra tekintettel a hasznosítást végző vállalkozásnak meg kell felelnie a REACH 7. cikkében foglalt rendelkezéseknek. Ha a hasznosítást végző vállalkozásra bármilyen okból a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja nem alkalmazható, esetlegesen mégis mentesülhet a regisztrálási kötelezettség alól a REACH 7. cikkének (6) bekezdése alapján, ha az anyagot az adott felhasználás tekintetében már regisztrálták.

¹⁷ Útmutató az anyagoknak a REACH keretében történő azonosításához és megnevezéséhez, amely elérhető a következő címen: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/substance_id_en.htm.

¹⁸ A hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó kritériumnak való megfelelés ellenőrzésének eredményéből származó információknak biztosítani kell a másodlagos nyersanyagok bizonyos minőségét, ki kell zárnia a veszélyes tulajdonságokat, meg kell határozni az idegen anyagok jelenlétét, és segíthet a hasznosított anyagok azonosságára vonatkozó feltételeknek való megfelelésnek (lásd a 2.3.1. szakaszt is).

¹⁹ 3. cikk 1. pontja: anyag; 3. cikk 2. pontja: keverék; 3. cikk 3. pontja: árucikk.

²⁰ Azon különös aggodalomra okot adó anyagokból álló árucikkben való jelenlét, amelyek a XIV. mellékletbe felvenni javasolt anyagok jelöltlistáján szerepelnek, a REACH 7. cikkének (2) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettségeket és a REACH 33. cikke szerinti közzétételi kötelezettséget keletkeztethet.

A REACH 3. cikkének (3) bekezdése szerint „árucikk” az „*olyan tárgy, amely az előállítás során a funkcióját a kémiai összetételnél nagyobb mértékben meghatározó különleges formát, felületet vagy alakot kap*”.

Ha egyértelműen meghatározható, hogy a funkció tekintetében a tárgy formája, felülete vagy alakja lényegesebb, mint a kémiai összetétele, akkor e meghatározás alapján a tárgy árucikknek minősül. Ha a forma, felület vagy alak azonos vagy kisebb fontossággal bír, mint a kémiai összetétel, az anyag keveréknek minősül. Ha nem lehetséges egyértelműen meghatározni, hogy a tárgy az árucikk REACH szerinti fogalmának megfelel-e, alaposabb értékelés szükséges. Ennek érdekében javasolt az Útmutató az árucikkben lévő anyagokra vonatkozó követelményekről c. dokumentum áttekintése.²¹

Továbbá, ha a hasznosított anyag feltehetően további kémiai reakción vagy a forma vagy a felület megváltozásán megy keresztül (pl. új formába történő olvasztás), ez arra vonatkozó jelzés, hogy az anyag inkább önmagában vagy keverékben előforduló anyagnak minősül, mint árucikknek.

Ha ezen megfontolások alapján a hasznosított anyag árucikknek tekinthető, a REACH 7. cikkének (1) és (5) bekezdése szerint az abban lévő anyag regisztrálása kivételesen szükséges, amely alól – amint fentebb kifejtésre került – a hasznosítást végző vállalkozás mentesülhet, ha teljesíti a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjában foglalt követelményeket.

2.2.3.2. Önmagában vagy keverékekben lévő anyag

A REACH 3. cikkének 1. pontja szerint az **anyag** az „*olyan természetes állapotban előforduló vagy gyártási folyamatból származó kémiai elem és vegyületei, amely az anyag stabilitásának megőrzéséhez szükséges adalékanyagot és az alkalmazott folyamatból származó szennyezőt is tartalmazhat, de nem tartalmaz olyan oldószert, amely az anyag stabilitásának befolyásolása vagy összetételének megváltoztatása nélkül elkülöníthető.*”

Az anyagok két fő csoportba sorolhatók:

1. „Jól meghatározott anyagok”: Azon anyagok, amelyek olyan mennyiségben és minőségben meghatározott összetétellel rendelkeznek, ami megfelelően azonosítható a REACH-rendelet VI. mellékletének 2. szakasza szerinti azonosító adatok alapján. Az azonosításra és megnevezésre vonatkozó szabályok eltérnek a következő anyagok esetén:

- az egy fő összetevőből álló (főszabály szerint legalább 80%-ban jelenlévő) „jól meghatározott anyagok” (egy összetevőből álló anyagok)
- egynél több összetevőből álló anyagok (főszabály szerint az egyes összetevők 10%-ot elérő vagy meghaladó, de 80%-nál kisebb mértékben jelenlévő) (több összetevőből álló anyagok)

2. „UVCB anyagok”: „*Az ismeretlen szerkezetű vagy változó összetételű, összetett reakcióban keletkezett vagy biológiai eredetű anyagokat, más néven UVCB anyagokat a kémiai összetételük alapján nem azonosíthatók megfelelően, mivel:*

- *Az összetevők száma viszonylag nagy, és/vagy*
- *Az összetételük jelentős részben ismeretlen, és/vagy*
- *Az összetétel változékonysága viszonylag nagy, és nehezen állapítható meg előre.*”¹⁷

Az ilyen anyagok esetén további azonosítókat kell figyelembe venni, mint például a származási forrás vagy a gyártási eljárások típusa.

²¹ Lásd a jelenleg felülvizsgálat alatt álló Útmutató az árucikkben lévő anyagokra vonatkozó követelményekről c. dokumentumot, amely a következő címen érhető el: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/articles_en.htm. A felülvizsgálat legutolsó állapotáról a következő címen található információ: http://guidance.echa.europa.eu/guidance4_en.htm.

Különösen az egy összetevőből álló anyagok vagy az UVCB anyagok azonosítására vonatkozó megközelítések bírnak jelentőséggel a hasznosított anyagok vonatkozásában. Ezzel szemben a „több összetevőből álló anyagok” koncepciója sajátos gyártási eljárásból származó anyagkategóriára vonatkozik (lásd az 1. melléklet 3. példáját), és csak sajátos körülmények esetén vonatkozik a hasznosított anyagokra. Ha az anyagok szerepelnek az EINECS-jegyzékben, ez arra vonatkozó jelzés, hogy anyagoknak tekinthetők, bár számos esetben szükséges lehet az anyag azonosító adatainak pontosítása.

A REACH 3. cikkének 2. pontja szerint **keverék**²² az „*a kettő vagy több anyagot tartalmazó készítmény vagy oldat*”. Ennélfogva a hasznosított anyag számos hasznosított anyagot tartalmazó keveréknek is tekinthető.

Rendszerint figyelembe kell venni, hogy a keverékek és az anyagok között világos különbséget kell tenni, mivel a két fogalom mérlegelési alapon nem helyettesíthető egymással. A „keverékek” és az „anyagok” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az „anyag” fogalma magában foglalja a kémiai reakcióból származó reakcióelegyet is. A „keverék” fogalma a nem kémiai reakcióból keletkező keverékekre terjed ki.

Mivel számos hasznosítást végző vállalkozás nem önmagában, hanem keverékekben előforduló anyagokat (pl. gumi, műanyag stb.) gyárt, a keverék és a változó összetételű UVCB anyag közötti különbséget az alábbiakban ismertetjük.

Számos hasznosított anyag egy vagy több anyagból áll, és rendelkeznek az UVCB anyagok tipikus jellemzőivel is. Emiatt az anyag(ok) jellemzésére szolgáló alternatívák egy bizonyos fokig cserélhetők. A gyártó vagy az importőr feladata eldönteni, hogy a két lehetőség közül melyik felel meg jobban az anyag tulajdonságainak.

Egyrészt könnyebb lesz regisztrálni a nagyon összetett anyagot UVCB anyagként. Másrészt a komplex összetételű hasznosított anyagok gyakran nem rendelkeznek a korábban UVCB anyagként regisztrált eredeti anyagokkal. Ennélfogva ezen anyagok nem élvezhetik a bevezetett anyag státuszával járó előnyöket, mivel nem rendelkeznek megfelelő EINECS besorolási tétellel. Ha ez az eset áll fenn, nincs más olyan regisztrálás, amelyre a 2. cikk (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentesség alapítható.

Mindazonáltal az anyag egyes összetevőit már regisztrálhatták (vagy mentesülhetett a regisztrálási kötelezettség alól), amely lehetővé teszi a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjában foglalt mentesség alkalmazását feltéve, hogy a releváns biztonsági információ rendelkezésre áll.

A hasznosítás során egy vagy több, önmagában vagy keverékben lévő anyag keletkezhet. A hasznosítást végző vállalkozás feladata annak eldöntése, hogy az anyag önmagában vagy keverékben lévő anyagnak minősül. Mindenesetre biztosítani kell, hogy az egyes összetevőket/anyagokat korábban már regisztrálták, és ezáltal mentességet élveznek a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja alapján feltéve, hogy a releváns biztonsági információ rendelkezésre áll (lásd a 2.3.2. és a 2.4.1. szakaszt).

2.2.4. Szennyezők

A hasznosított anyagok vonatkozásában nehéz lehet annak meghatározása, hogy a hasznosított anyag összetevője anyagnak vagy szennyezőnek minősül. Az Útmutató az anyagok azonosításához c. dokumentum szerint szennyező: az „*előállított anyagban nem szándékoltn*

²² A 2008. december 31-i 1272/2008/EK rendelet (CLP rendelet) 57. cikkének 11. pontja meghatározza, hogy a „készítmény” kifejezés helyébe a REACH egészében a „keverék” kifejezés lép.

jelenlévő összetevő. Származhat a kiinduláskori anyagokból, vagy keletkezhet másodlagos vagy befejezetlen reakciókból a gyártási eljárás során. A végső anyagban való jelenléte során nem szándékosan került hozzáadásra”¹⁷.

A hasznosított anyagok szennyezőket tartalmazhatnak, amelyek eltérhetnek a nem a hasznosítási eljárás során keletkező anyagokban lévőktől. Ez az eset áll fenn különösen akkor, ha a hasznosított anyag nem szándékosan tartalmaz, amelyek nem bírnak funkcióval a hasznosított anyag tekintetében, és a hasznosított anyagban való jelenlétük egyetlen oka az, hogy a hasznosítási eljárás vonatkozásában az input hulladék részei voltak.

Míg ezen összetevők a keverék vagy az árucikk képzése érdekében eredetileg szándékosan kerültek hozzáadásra anyagként, a hasznosított anyagban való jelenlétük lehet nem szándékosan (attól függően, hogy ezen összetevők sajátos funkcióval bírnak-e), és emiatt olyan szennyezőknek tekinthetők, amelyeket önmagukban nem kell külön regisztrálni.

A 20 tömegszázalék feletti mennyiségben jelenlévő összetevők azonban általában nem szennyezőknek, hanem keverékben lévő külön anyagoknak tekinthetők. Abban az esetben, ha a hasznosított anyag szándékosan került kiválasztásra bizonyos összetevő(k) jelenlétéhez, ezen összetevők is külön anyagoknak tekinthetők, még ha 20 tömegszázalék alatti mennyiségben vannak is jelen (pl. ha a PVC-t égésgátló anyagok jelenlétéhez választották, szükséges lehet ezen égésgátló anyagokat regisztrálni, kivéve, ha már korábban regisztrálták őket).

A kevert hulladék mechanikai szétválasztása során gyakran lehetetlen 100%-os tisztaságú (idegen elemektől mentes) hasznosított anyagot létrehozni. Ezen idegen elemek *önmagukban* gyakran kívül esnek a hulladékáramon (például a hulladékáramtól, kövektől, műanyagoktól, gumidaraboktól, homoktól stb. függően) vagy a hasznosítás anyagán, tárgyán, de a hulladékká vált végső termék részei (például festékek, bevonatok stb.), amelyek összetételét és teljes mennyiségét nehéz meghatározni. A megfelelő válogatást és szétválasztást követően ezen fragmentumok csak nagyon kis mennyiségben vannak jelen a hasznosított anyagban. Ebben az esetben ezen elemek olyan szennyeződéseknek tekinthetők, amelyeket önmagukban nem kell külön regisztrálni.

Még ha a szennyezőket nem is kell külön regisztrálni, szükséges azokat:

- a szükséges mértékig azonosítani¹⁷ és a hasznosított anyag(ok)hoz társítani a többi (más már regisztrált anyag(ok)kal való összehasonlítás megkönnyítése érdekében; valamint
- a szükséges mértékig azonosítani és értékelni a veszélyességi profil meghatározásához, valamint az önmagában vagy olyan keverékben lévő anyag osztályozásához és címkézéséhez, amelyben előfordulnak (lásd a 2.3.2. szakaszt).

Ha a hasznosított anyag keverékben előforduló anyagnak minősül, ezen keverék tartalmát hozzá kell rendelni az egyes anyagazonosítókhoz. Minden egyes anyagazonosító magában foglalhat szennyezőket.²³ Ennek az útmutató az anyag azonosításához c. dokumentumon kell alapulnia. Továbbá az egyezőségről való döntésnek a fő összetevőkön kell alapulnia. A szennyezők befolyásolhatják az anyag veszélyességi profilját. Ha ez az eset áll fenn, azokat az anyag osztályozására és címkézésére tekintettel kell figyelembe venni (lásd a 2.4.1. szakaszt). A hasznosítást végző vállalkozásnak figyelembe kell venni, hogy a szennyezők koncepciója nem vonatkozik az UVCB anyagokra. A szennyezők csak jól meghatározott összetétellel rendelkező (önmagában vagy keverékben lévő) anyagot tartalmazó anyagnak tekinthetők.

2.3. A mentesüléshez szükséges követelmények a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjának megfelelően

²³ A REACH szerinti követelményekre tekintettel figyelembe kell venni, hogy a hulladék minőségét növelik a magában a kezelési eljárás során tett intézkedések. A hulladék átvétele (vagy annak visszautasítása) és pontos kiválogatása általi elővigyázatosság növeli a hulladék minőségét. Ez csökkentheti a hulladékban jelenlévő szennyezőket, és következésképpen megkönnyíti a REACH szerinti kötelezettségeknek való megfelelést.

Miután a hasznosított anyag típusa (önmagában vagy keverékben lévő anyag) és szennyezői a 2.2. szakaszban kifejtettek alapján meghatározásra, azonosításra és dokumentálásra kerültek, a hasznosítást végző vállalkozás megvizsgálhatja, hogy a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti kritériumok teljesülnek-e. Felhívjuk a figyelmet, hogy a mentességben részesülni kívánó vállalkozásoknak megfelelő dokumentációt kell szolgáltatni a hatóságok részére (kizárólag a kérésükre) igazolva azt, hogy a hasznosított anyagaik jogosultak a mentességre.

A REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja a következők szerint biztosítja a mentességet a hasznosított anyagok számára:

„(7) A II., V. és VI. cím alól az alábbiak mentesülnek:

[...]

d) a II. címmel összhangban regisztrált és a Közösségben visszanyert, önmagukban, keverékekben vagy árucikkekben előforduló anyagok, amennyiben:

i. a visszanyerési folyamat által eredményezett anyag azonos a II. címmel összhangban regisztrált anyaggal; és

ii. visszanyerést végző létesítmény rendelkezik a 31. vagy 32. cikk által előírt, a II. címmel összhangban regisztrált anyagra vonatkozó információval.”

Emlékeztetni kell arra, hogy a hasznosított anyagok Európai Gazdasági Térségen (EGT) kívüli importőrei nem élvezhetnek mentességet a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerint, mivel az csak az EGT-n belüli hasznosításra vonatkozik. Néhány esetben a vállalkozások folytathatják az anyag hulladékként való behozatalát, majd hasznosíthatják azt az Európai Gazdasági Térségen belül (pl. a hasznosítást követően ellenőrzik, hogy a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó kritériumok teljesülnek-e). Ez biztosíthatja a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó kritériumok hatékony ellenőrzését, és egyúttal a hulladék által tartalmazott anyagok EGT-n belül minősülhetnek hasznosítottnak, ennél fogva a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja alkalmazható.

A melléktermékek sem élvezhetik a 2. cikk (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentességet a hulladékokról szóló keretirányelv 5. cikkében foglaltak alapján. A melléktermékek azonban az V. melléklet alapján mentességet élvezhetnek, ha azokat nem hozzák be vagy nem helyezik forgalomba. Ha a hasznosítást végző vállalkozás nem hivatkozhat a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti vagy más mentességre, regisztrálnia kell a hasznosított anyagot, és így meg kell felelnie a REACH II., regisztrálásra vonatkozó címében foglalt rendelkezésekből következő összes kötelezettségnek. A következő két fejezet lépésről lépésre ismerteti a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjában foglalt követelmények teljesítésének módját.

2.3.1. 1. feltétel: A hasznosított és a már regisztrált anyag „egyezősége”

A REACH 2. cikke (7) bekezdése d) pontjának i. alpontja előírja, hogy *a visszanyerési folyamat által eredményezett anyag azonos a II. címmel összhangban regisztrált anyaggal*. A jogi szabályozás ezen része két követelményt állapít meg: a mentesség egy meglévő regisztrálásra alapítható, és a hasznosított anyag azonos a regisztrált anyaggal.

A hasznosított anyagnak azonosnak kell lennie a már regisztrált anyaggal

Ez azt jelenti, hogy ha valamilyen oknál fogva a gyártási vagy behozatali szakaszban ugyanazt az anyagot nem regisztrálták, így a hasznosított anyagot regisztrálni kell, mielőtt a hulladékstátusz megszűnésével a hasznosított anyag importálható vagy forgalomba hozható.

Érdemes megjegyezni, hogy az életciklussal és a szállítói láncsal kapcsolatos kötelezettségek megszűnnek a hulladékstátusz elérésével. Ez azzal a következménnyel is jár, hogy hasznosított anyag felhasználásaira nem kell kiterjednie az „eredeti” anyag (vagyis amely hulladékká vált, és

amely ebből a hulladékból hasznosításra került) expozíciós forgatókönyvében, mivel az eredeti anyag életrajza véget ér, amikor megszűnik hulladéknak lenni.

A REACH 2. cikke (7) bekezdése d) pontja szerinti mentesüléshez elegendő, ha az anyag vonatkozásában valamely regisztráló regisztrálási kérelmet nyújt be. Ennek a regisztrálónak nem kell a hulladék keletkezéséhez vezető szállítói lánc tagjának lenni.²⁴

Annak értékelése során, hogy a hasznosított anyag azonos-e a már regisztrált anyaggal, vagy az anyagok eltérőek, a hasznosítást végző vállalkozásoknak alkalmaznia kell az útmutató az anyagok azonosításához c. dokumentumban foglalt szabályokat. A döntésnek a fő összetevők egyezőségén kell alapulnia. A szennyezőkről való információk főszabály szerint nem változtatják meg az egyezés tárgyában hozott következtetéseket.²⁵ Különösen azt kell figyelembe venni, hogy ez egy olyan értékelés, amelyet a hasznosítást végző vállalkozásoknak minden elérhető információ, mint például az Útmutató az anyagoknak a REACH keretében történő azonosításához és megnevezéséhez, felhasználásával kell megtenniük. Az Európai Vegyi anyag-ügynökség nem erősíti meg az „egyezőséget”. Azon hasznosítást végző vállalkozások, amelyek előregisztrálták az anyagaikat, tárgyalhatnak azonban az „egyezőség” kérdéséről a többi előregisztrálóval (az elő-)SIEF keretében. Az Útmutató az adatok megosztásáról c. dokumentumban kifejtettek alapján a vállalkozások pontosíthatják, és szükség esetén helyesbíthetik az anyag azonosító adatait, amíg egyértelmű marad, hogy az előregisztráció valóban az adott anyagra vonatkozott.

Az anyagok azonos EINECS- és CAS-száma az anyagok egyezőségének egyik mutatója. Felhívjuk a figyelmet, hogy az összetételbeli és a szennyeződési profilbeli változatok, ideértve a szennyeződés százalékos arányának változatait, nem jelentik szükségszerűen azt, hogy az anyagok eltérőek. Az Útmutató az anyagok azonosításához c. dokumentum szerint: *»Nincs különbség az anyagok technikai, elméleti vagy analitikai tisztasága között. „Ugyanazon” anyag a különböző szennyezők különböző mennyiségeivel végzett minden gyártási folyamat összes értékével rendelkezhet. [...].*

*Ha az eltérő gyártási forrásból származó jól meghatározott anyag szennyeződési profija egyértelműen különbözik, a szakértői megítélést kell alkalmazni annak eldöntése érdekében, ha ezen eltérések befolyásolják, hogy az egyik anyaggal kapcsolatban keletkezett vizsgálati adatok megoszthatók-e a többi SIEF-taggal.»¹⁷ Továbbá az útmutató az adatok megosztásához c. dokumentum így szól: *»Az UVCB anyagok esetében – általában – a név meghatározó az anyag „egyezőségének” megállapítása érdekében. ha a név azonos, az anyag is azonosnak tekintett, kivéve, ha a rendelkezésre álló adatok mást mutatnak.»²⁶**

Az anyagok regisztrálási állapota

A hasznosított anyagok számára a regisztrálási kötelezettség alól a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjában biztosított mentesség attól függ, hogy ugyanazon anyagot korábban már regisztrálták-e. Több információs csatorna használható annak megállapításához, hogy ezt a feltételt teljesíti-e az adott anyag.

Az anyagokkal kapcsolatos információk fő forrásai az anyaginformációs cserefórumokon (SIEF-eken) belül kicserélt adatok. Azon hasznosítást végző vállalkozások, amelyek előregisztrálták a hasznosított anyagokat, automatikusan az elő-SIEF tagjaivá válnak. Amint a SIEF-tagok között megegyezés születik az anyag azonosságának egyezősége tárgyában, hivatalosan megalakul a SIEF. Mivel a hasznosítást végző vállalkozások korlátozott érdeklődést mutathatnak az anyag regisztrálása iránt, megtörténhet, hogy nem fognak aktívan részt venni a SIEF

²⁴ Útmutató a regisztráláshoz, http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/registration_en.htm.

²⁵ A szennyeződésekről való információkat figyelembe kell venni például az osztályozás és címkézés vonatkozásában, valamint a biztonsági adatlapok készítése során.

²⁶ Útmutató az adatok megosztásához, http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/data_sharing_en.htm, 35. o.

kommunikációjában. Mindazonáltal biztosítaniuk kell, hogy az anyag regisztrálási állapotáról tájékoztatást kapjanak. Miután az anyagot regisztrálták, alkalmazhatók a REACH 2. cikke (7) bekezdése d) pontjában foglalt feltételek.

Az információ második forrása a REACH 77. cikke (2) bekezdésének e) pontjában foglaltak alapján az ECHA ismeretterjesztő weboldala²⁷ lesz. A regisztrált anyagokkal kapcsolatos információk nyilvánosan elérhetők lesznek a REACH 119. cikkében foglaltak alapján. Ezen információk közé tartozik például a regisztrált anyag megnevezése – az EINECS-ben szereplő anyagok esetében –, valamint az osztályozás és címkézés. Az EINECS-ben nem szereplő anyagok esetében az anyag megnevezése nem lesz hozzáférhető ezen a forráson keresztül, mivel a regisztrálók kérték, hogy ezen információkat ne tegyék közzé az interneten.²⁸ Következésképpen egyedül ez az információforrás nem lehet elegendő az egyezőség megállapításához. A regisztrált anyagban lévő, az osztályozást befolyásoló szennyeződési szintekkel kapcsolatos információk sem lesznek hozzáférhetők ezen a forráson keresztül, mivel a regisztrálók kérték, hogy kezeljék bizalmasan ezen adatokat.

Egyéb információforrások a hasznosítást végző vállalkozások vagy szövetségeik saját azon kezdeményezésétől függenek, hogy kapcsolatba lépnek-e a kérdéses anyag gyártóival vagy importőreivel. A hasznosítást végző vállalkozások által az „egyezőség” és a biztonsági információk igazolására használt dokumentumokat a szövetségeik által készített egységes információk formájában is meg lehet adni. Ezen egységes dokumentumoknak ki kell terjedniük minden releváns szempontra a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó kritériumoknak megfelelő anyagok vonatkozásában.²⁹ Ez szinergiát hozhat létre, mivel a gyártónak/importőrnek információra van szüksége a hulladék mennyiségéről és összetételéről a regisztrálási dokumentációjához, míg a hasznosítást végző vállalkozásnak a 2. cikk (7) bekezdése d) pontja szerinti mentesüléshez van szüksége biztonsági információra a regisztrált anyagra vonatkozóan.

2.3.2. 2. feltétel: A szükséges információk

A REACH 2. cikke (7) bekezdése d) pontjának ii. alpontja előírja, hogy a „*viszanyerést végző létesítmény rendelkezik a 31. vagy 32. cikk által előírt, a II. címmel összhangban regisztrált anyagra vonatkozó információval*”.

A hasznosítást elvégzett jogi személynek biztosítani kell, hogy a regisztrált anyagra vonatkozó információval rendelkezik, és hogy az információ megfelel a szállítói láncban meghatározott információs rendelkezésekkel kapcsolatos szabályoknak.

Ez azt jelenti, hogy a hasznosítást végző jogi személy rendelkezésére kell állnia az esettől függően a következők közül egynek:

- a REACH 31. cikkének (1) bekezdése és (3) bekezdése szerinti biztonsági adatlap (SDS) a regisztrált anyagra vonatkozóan, adott esetben expozíciós forgatókönyveket mellékelve a regisztrált anyagra vonatkozóan;
- egyéb elegendő információ, amely a felhasználók számára lehetővé teszi a REACH 31. cikkének (4) bekezdése szerint védelmi intézkedések megtételét a regisztrált anyaggal kapcsolatban, ha nincs szükség SDS-re; vagy

²⁷ <http://apps.echa.europa.eu/registered/registered-sub.aspx>

²⁸ A REACH 119. cikke (2) bekezdésének f) és g) pontja.

²⁹ A Bizottság képviselői javasolták ezt a megközelítést a fém-újrafeldolgozási ágazattal való 2009 októberi megbeszélésen. Lásd a vas- és acélsalakkal kapcsolatos JRC-jelentés 41. és 43. oldalát, amely elérhető a következő címen: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/documents/Endofwastecriteriafinal.pdf>.

- ha rendelkezésre áll, a regisztrációs szám,³⁰ a REACH engedélyezési része szerint az anyag státusza, a REACH alapján minden alkalmazható korlátozás részletei és a REACH 32. cikkének (1) bekezdésében előírtak szerint a megfelelő kockázatkezelési intézkedések azonosításához és alkalmazásához szükséges információk.

Az első alpont (SDS) kivételével a hasznosítást végző vállalkozás számára rendelkezésre álló információk formáját ez a rendelkezés a továbbiakban nem határozza meg, de e rendelkezés célja a hasznosítást végző vállalkozásoknak a REACH IV. címe szerinti kötelezettségeinek való megfelelés lehetővé tétele. Ezen információknak csak anyagok, valamint szennyezők esetében kell rendelkezésre állni. Önmagában lévő szennyező vonatkozásában nem kell rendelkezésre állnia információnak (lásd a 2.2.4. szakaszt is).

Az információk rendelkezésre állása

A hasznosítást végző vállalkozások rendszerint nem kapnak SDS-t³¹ vagy egyéb biztonsági információt a REACH IV. címe keretében. A REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentesüléshez azonban rendelkezésre kell állniuk a számukra. Továbbá ha szükséges, maguknak is kell SDS-eket készíteni, vagy a meglévő SDS-ek tulajdonosaival kell megegyezniük ezen SDS-ek felhasználásáról. Mivel nem létezik további jogi szabályozás ezzel kapcsolatban, ez a hasznosított anyag gyártójának a feladata. A hasznosítást végző vállalkozás minden rendelkezésre álló információt felhasználhat, kezdve az ECHA weboldalán lévő és a REACH 119. cikkének megfelelően közzétett információkkal, de igazolnia kell, hogy az nem sért tulajdonjogot. Emiatt a meglévő SDS felhasználásakor igazolnia kell, hogy jogosan férhet hozzá az információhoz, és hogy a hasznosított anyag veszélyességi profiljára megfelelően kiterjed a meglévő SDS (lásd a 2.4.2. szakaszt). Ugyanez vonatkozik adott esetben egyéb biztonsági információra is. Az ilyen információk felhasználásával kapcsolatos megbeszélésekre sor kerülhet például a SIEF-en belül, ha a hasznosítást végző vállalkozás már előregisztrálta az anyagot. Rendelkezéseket hozhatnak a SIEF-megállapodásban arról, hogyan adható meg a szükséges információ a hasznosítást végző vállalkozás számára a tulajdonjogok megsértése nélkül. A SIEF-eken belüli tevékenységek az ECHA hatáskörén kívül esnek, és javasolt, hogy a hasznosítást végző vállalkozások vegyék fel a kapcsolatot azon ipari szövetségekkel, amelyek fontos szerepet játszhatnak a tagjaikra vonatkozó egységes információk készítésében.

Javasolt, hogy a hasznosítási műveleteket végző és ezen mentességet igénybe venni kívánó vállalkozások biztosítsák, amennyiben lehetséges, a regisztrált anyagra vonatkozó, REACH-nek való megfelelés érdekében megszerzett információ rendelkezésre állását, valamint a megfelelő dokumentálását annak, hogy hivatkozhatnak a REACH 2. cikke (7) bekezdése d) pontja szerinti mentességre. Abban az esetben, ha a hasznosítást végző vállalkozás képtelen hozzáférni a már regisztrált ugyanazon anyagra vonatkozó lényeges információkhoz, nem hivatkozhat a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentességre, és regisztrálnia kell a hasznosított anyagot.

2.4. A hasznosított anyagok felhasználói számára rendelkezésre bocsátandó információk

Feltételezve, hogy a hasznosítást végző vállalkozás megállapította az önmagában, keverékben vagy árucikkben lévő hasznosított anyag(ok) azonosságát (lásd a 2.2.3. szakaszt), ezt követően rendelkezésre kell bocsátani ugyanazon, már regisztrált anyag(ok)ra vonatkozó megfelelő biztonsági információt. Ezen információnak relevánsnak és megfelelőnek kell lenni. Az

³⁰ A regisztrációs számot csak a REACH 32. cikke (1) bekezdésének b)-d) pontja szerinti feltételek alapján lehet kiadni. Amint a jelen útmutatóban kifejtésre került, a hasznosítást végző vállalkozás nem kap SDS-t, mivel nem az eredeti anyag továbbfelhasználójaként működik.

³¹ Az SDS elkészítéséhez szükséges információkat a REACH 31. cikke és II. melléklete tartalmazza.

önmagában vagy keverékben lévő anyagok szállítóinak az átvevőt biztonsági információval kell ellátni, amely elegendő a hasznosított anyag biztonságos felhasználásához. Ez a követelmény minden hasznosított anyagra vonatkozik tekintet nélkül arra, hogy a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentesség alkalmazható-e. Bizonyos önmagában vagy keverékben lévő anyagok vonatkozásában a biztonsági információt biztonsági adatlapok (SDS-ek) formájában kell megadni. Még ha SDS nem is szükséges, mégis kötelező lehet az információk szállítói láncban való közlése. Ezen témákat a következőkben ismertetjük.

2.4.1. Az információk relevanciája és megfelelősége

Annak értékelése érdekében, hogy ezen információ releváns és megfelelő legyen a hasznosított anyag(ok) és tervezett felhasználásuk vonatkozásában, javasolt ellenőrizni a következőket:

- A keverékben lévő hasznosított anyag mely fragmentuma vonatkozik a már regisztrált ugyanazon anyagra? A biztonsági információk fogyasztóknak való közlésére vonatkozó kötelezettségei teljesítése érdekében a hasznosítást végző vállalkozásnak figyelembe kell venni a keverékben előforduló hasznosított anyag minden, 0,1%-ot meghaladó összetevőjét.³²
- Milyen mértékben tér el a hasznosított anyag(ok) szennyezési profilja ugyanazon regisztrált anyagétól, és ezek (az esetleges) különbségek eltérést okoznak az anyagok veszélyességi profiljában? Ha a veszélyességi profilok különbözőek, ugyanazon anyag korábbi regisztrálásával járó előnyöket azonban még élvezheti, a már regisztrált anyaggal kapcsolatos információk potenciálisan nem megfelelőek a hasznosított anyag vonatkozásában. Következésképpen ezen egyéb veszélyeket ismertetni, besorolni és közölni kell a hasznosítást végző vállalkozás fogyasztóival.
- A hasznosított anyag(ok) tervezett felhasználásai a már regisztrált ugyanazon anyag expozíciós forgatókönyvében nem szereplő expozícióhoz vezethetnek? Ha ez az eset áll fenn, a hasznosítást végző vállalkozásnak értékelni kell, hogy az anyagra vonatkozó és a rendelkezésére álló információ lefedi-e a tervezett további felhasználásokat.³³ Például ez azt jelentheti, hogy ha a már regisztrált ugyanazon anyagra vonatkozó rendelkezésre álló információ nem tartalmaz DNEL-t a fogyasztói expozíció vonatkozásában, és a fogyasztói felhasználások tekintetében nincsenek expozíciós forgatókönyvek, a hasznosítást végző vállalkozás arra a megállapításra juthat, hogy nem megfelelő a hasznosított anyag felhasználása a fogyasztói expozícióhoz vezető alkalmazási területeken.

Ha sem a regisztrált, sem a hasznosított anyag(ok) nem teljesíti(k) az osztályozásra vonatkozó kritériumokat, mivel veszélyes vagy PBT/vPvB anyagok, és nem szerepelnek a jelöltlistán, valamint nem esnek korlátozás alá, nem kell automatikusan SDS-t összeállítani a REACH 31. cikke szerint. A 32. cikkben foglalt, a biztonságos felhasználással kapcsolatos információk megadására vonatkozó kötelezettség azonban továbbra is alkalmazandó.

A hasznosított anyag összetételének megállapítása a hasznosítást végző vállalkozás felelőssége. Ez alapulhat különösen például a következő információforrásokon:

- A hulladék- vagy hasznosítási áram ágazati szervezeti kezdeményezés révén végzett reprezentatív kémiai analízisének az egyes vállalkozások, bevonva egy adott típusú hasznosítást végző vállalkozásokat is, számára történő rendelkezésre bocsátása. Ugyanaz az információ esetleg a szakirodalomból is származhat;

³² Kérjük, vegye figyelembe, hogy a „szennyezők” önmagukban nem tartozhatnak a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentesség alá. Ezek az önmagában vagy keverékben lévő anyag részének minősülnek. További információt találhat a szennyezőkkel kapcsolatban a 2.2.4. szakaszban.

³³ A hasznosítást végző vállalkozásnak elegendő információt kell szolgáltatni a REACH 31. vagy 32. cikke alapján, amely lehetővé teszi a hasznosított anyag biztonságos felhasználását. Mivel a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja mentesíti a hasznosítást végző vállalkozást a CSA teljesítése és a CSR összeállítása alól, nem köteles a REACH 31. cikkének (7) bekezdése szerinti expozíciós forgatókönyvet összeállítani.

- Jó kommunikáció a már regisztrált anyag szállítóival vagy az árucikkek vagy keverékek gyártóival a hulladék életciklusfázis elérését megelőzően a termék összetételének azonosítása érdekében;
- A másodlagos nyersanyag minőségi osztályai, amelyek gyakran tartalmaznak szennyezési határértékeket és információt az anyag megközelítő összetételéről;
- A hulladéktátság megszűnésére vonatkozó kritériumoknak való megfelelés ellenőrzéséből származó információk, amelyek biztosítják a másodlagos nyersanyag bizonyos minőségét, kizárják a veszélyes tulajdonságokat, és korlátozzák az idegen anyag jelenlétét.

A hasznosított anyag eseti alapon történő analitikai értékelését csak akkor kell elvégezni, ha egyik más információforrás sem ad elegendő információt.

2.4.2. Biztonsági adatlapok

Bizonyos anyagok esetében biztonsági információt kell szolgáltatni biztonsági adatlapok (SDS-ek) formájában a REACH 31. cikkének megfelelően, adott esetben expozíciós forgatókönyveket mellékelve.³⁴ Ha nem szükségesek SDS-ek, adott esetben a REACH 32. cikkének megfelelően kell biztonsági információt szolgáltatni.³⁴ Árucikkekben lévő anyagok tekintetében a biztonságos felhasználás lehetővé tétele érdekében információk közzétételére vonatkozó kötelezettség a REACH 33. cikke alapján is fennállhat, ha az árucikkek „jelöltlistán” szereplő, különös aggodalomra okot adó anyagokat tartalmaznak. Ezen kötelezettségeket részletesen az árucikkekben lévő anyagokra vonatkozó követelményekkel kapcsolatos útmutató ismerteti.

A regisztrált anyag biztonsági adatait a hasznosítást végző vállalkozás a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentességre vonatkozó követelmények teljesítése érdekében megkapja, és ezen adatokat a hasznosított anyag vonatkozásában szükséges információk biztosítása alapjaként használhatja fel. Figyelmet kell azonban arra fordítani, hogy a megkapott adatok valóban megfelelőek legyenek a hasznosított anyag vonatkozásában. A szennyezési profilban lévő különbség eltérő veszélyességi profilhoz és ennél fogva a hasznosított anyag átvevője számára biztosítandó eltérő információkhoz vezethet. A nem megfelelő SDS-ek potenciálisan a hasznosítást végző vállalkozás felelősségét alapozhatják meg, mivel a hasznosított anyag veszélyeit nem megfelelően közölte. Egy ilyen forgatókönyv előrelátható, ha pl. a szennyezők jelenléte a hasznos élettartam következménye, vagy a hulladékok keverése hatással van a veszélyességi profilra, vagy az anyag eredeti gyártója nem volt köteles SDS-t készíteni, de a hasznosított anyag veszélyességi profilját megváltoztató szennyezők jelenléte miatt a hasznosítást végző vállalkozás köteles erre.

A REACH 31. cikkének (1) bekezdése így szól: „[A]z anyag vagy keverék szállítója az anyag vagy keverék átvevőjét a II. melléklettel összhangban összeállított biztonsági adatlappal, amennyiben:

- a) egy anyag vagy keverék megfelel azoknak a kritériumoknak, amelyek alapján a 67/548/EGK vagy az 1999/45/EK irányelvvel összhangban veszélyes anyagként sorolandó be; vagy
- b) egy anyag a XIII. mellékletben meghatározott kritériumokkal összhangban a perzisztens, bioakkumulatív és mérgező (PBT) vagy nagyon perzisztens és nagyon bioakkumulatív (vPvB) anyag; vagy
- c) egy anyagot az a) és b) pontban említettektől eltérő okokból vettek fel az 59. cikk (1) bekezdésével összhangban létrehozott jegyzékbe.”

Felhívjuk a figyelmet, hogy az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló 1272/2008/EK rendelet (CLP-rendelet) 2015. június 1-jével hatályon kívül

³⁴ A REACH 32. cikke a szállítót csak az engedélyezéssel, korlátozással kapcsolatos, valamint a kockázatkezeléshez szükséges információk megosztására kötelezi különösen adatelhagyás esetében. Ez nem tartalmaz egy minden anyagra vagy keverékre veszélyes tulajdonságra tekintet nélkül vonatkozó általános információs követelményt.

helyezi a 67/548/EGK irányelvet (veszélyes anyagokról szóló irányelv, DSD) és az 1999/45/EK irányelvet (veszélyes készítményekről szóló irányelv, DPD). A CLP-rendelet 2010. december 1-jétől alkalmazandó az anyagokra³⁵ és 2015. június 1-jével a keverékekre (vagyis készítményekre).³⁶

A REACH 31. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy „[A] a szállító az átvevő felet – annak kérésére – a II. melléklettel összhangban összeállított biztonsági adatlappal látja el, amennyiben valamely keverék nem felel meg azoknak a kritériumoknak, amelyek alapján az 1999/45/EK irányelv 5., 6. és 7. cikkével összhangban veszélyes anyagként sorolandó be, de:

a) nem gáznemű keverékek esetében ≥ 1 tömegszázalék, gáznemű keverékek esetében pedig $\geq 0,2$ térfogatszázalék egyedi koncentrációban legalább egy olyan anyagot tartalmaz, amely az emberi egészségre vagy a környezetre veszélyt jelent; vagy

b) nem gáznemű keverékek esetében $\geq 0,1$ tömegszázalék egyedi koncentrációban legalább egy olyan anyagot tartalmaz, amely a XIII. mellékletben meghatározott kritériumokkal összhangban a perzisztens, bioakkumulatív és mérgező vagy nagyon perzisztens és nagyon bioakkumulatív anyag, vagy amelyet az a) pontban említettektől eltérő okokból vettek fel az 59. cikk (1) bekezdésével összhangban létrehozott jegyzékbe;

c) vagy olyan anyagot tartalmaz, amelynek tekintetében közösségi munkahelyi expozíciós határértékeket állapítottak meg.”

Ha a fenti kritériumok teljesülnek, ezen rendelkezéseket kell alkalmazni a REACH IV. címe alól mentesülők kivételével minden hasznosított anyagra (beleértve azokat is, amelyek a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja alapján mentesülnek a regisztrációs kötelezettség, a továbbfelhasználói kötelezettségek és az értékelés alól). A szennyezési profilt mind az anyag osztályozása és címkézése során, mind a kockázatkezelési intézkedések során figyelembe kell venni, amelyet a hasznosított anyag továbbfelhasználóinak javasolhattak. Besorolt és a besorolásnak megfelelő szennyezőket tartalmazó hasznosított anyagok esetén jelezni kell a szennyezőket.

Érdemes megjegyezni, hogy a jogi határérték³² felett jelenlévő szennyezőket a kommunikáció során SDS útján vagy a fogyasztókkal közölt biztonságos felhasználásra vonatkozó információk keretében meg kell állapítani. Továbbá a REACH 31. cikkének (1) bekezdése szerint a hasznosítást végző vállalkozásoknak csak akkor kell SDS-t összeállítani, ha a hasznosításra kerülő anyaghoz SDS szükséges. A szennyezők önmagukban nem teremtik meg az SDS szükségét a 31. cikk (1) bekezdése szerint, mivel ezt csak a REACH 31. cikkének (2) bekezdése szerinti kötelezettségek vonhatják maguk után. Az 1. ábra bemutat egy döntéshatározást,³⁷ amely annak eldöntése érdekében alkalmazható, hogy szükséges-e SDS.

2.4.3. Egyéb információk: regisztrációs szám és expozíciós forgatókönyv

A REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja alapján mentességet élvező hasznosítást végző vállalkozások gyakran nem rendelkeznek regisztrációs számmal. A hasznosított anyag forgalomba hozatala során a hasznosítást végző vállalkozásnak nem kell regisztrációs számot megadni, mivel mentességet élvez a REACH II. címében foglalt rendelkezések alól. A REACH 32. cikkének (1) bekezdésében meghatározott körülmények esetén azonban adott esetben szükséges lehet díjmentesen egy regisztrációs szám biztosítása:

³⁵ Az 1272/2008/EK rendelet (CLP-rendelet) 61. cikke.

³⁶ Az 1272/2008/EK rendelet (CLP-rendelet) 59. cikkének (2) bekezdése módosítja a REACH 31. cikkének (1) és (3) bekezdését a keverékek osztályozására és címkézésre 2015. június 1-jével vonatkozó követelményekkel való összhang biztosítása érdekében. A CLP-rendelet átmeneti időszakot állapít meg az SDS tekintetében. Az átmenet vonatkozik arra a követelményre, hogy mikor kell a DSD/DPD osztályozással párhuzamosan CLP osztályozást is megadni a biztonsági adatlapon. Lásd a jelen útmutató 4. szakaszának 1. modulját.

³⁷ A hulladékhasznosítási ipari lánc (WRIC) által készített, „A hasznosított anyagokra és készítményekre vonatkozó biztonsági adatlapok és a szállítói láncban az információk biztosításával kapcsolatos útmutató tervezetéből” átvéve.

- b) ha az anyag engedélyköteles, ezt a tényt, valamint az e szállítói láncban, a VII. cím alapján megadott vagy elutasított engedély adatai;
- c) a VIII. cím alapján megszabott korlátozás részletei;
- d) a megfelelő kockázatkezelési intézkedések meghatározásához és alkalmazásához szükséges bármely egyéb rendelkezésre álló és az anyagra vonatkozó lényeges információ, többek között a XI. melléklet 3. szakaszának alkalmazásából fakadó egyedi feltételek.

A REACH 14. cikkének (1) bekezdése szerint regisztrálasköteles valamennyi anyag tekintetében kémiai biztonsági értékelést kell végezni és kémiai biztonsági jelentést kell készíteni a legalább tíz tonna/év/regisztráló mennyiség esetén. Azon hasznosítást végző vállalkozások, amelyek hivatkozhatnak a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjára, mentességet élveznek a regisztrálási kötelezettség alól, és következésképpen nem kell kémiai biztonsági értékelést végezniük és kémiai biztonsági jelentést készíteniük a hasznosított anyag tekintetében.

Azon hasznosítást végző vállalkozás, amelynek a szükséges információk rendelkezésre állnak ugyanazon anyag vonatkozásában, és emiatt hivatkozhat a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjára, még ha a hasznosított anyag felhasználására nem is terjed ki a regisztrálás, nem kell:

- expozíciós forgatókönyvet készítenie a hasznosított anyag felhasználása tekintetében;
- regisztrálnia a hasznosított anyagot;
- bejelentenie a hasznosított anyag felhasználását.

Figyelembe kell vennie azonban a meglévő információkat, és szükség esetén megfelelő kockázatkezelési intézkedéseket kell megadni az SDS-ben, vagy a biztonságos felhasználásra vonatkozó elegendő információt kell biztosítani abban az esetben, ha SDS nem szükséges.

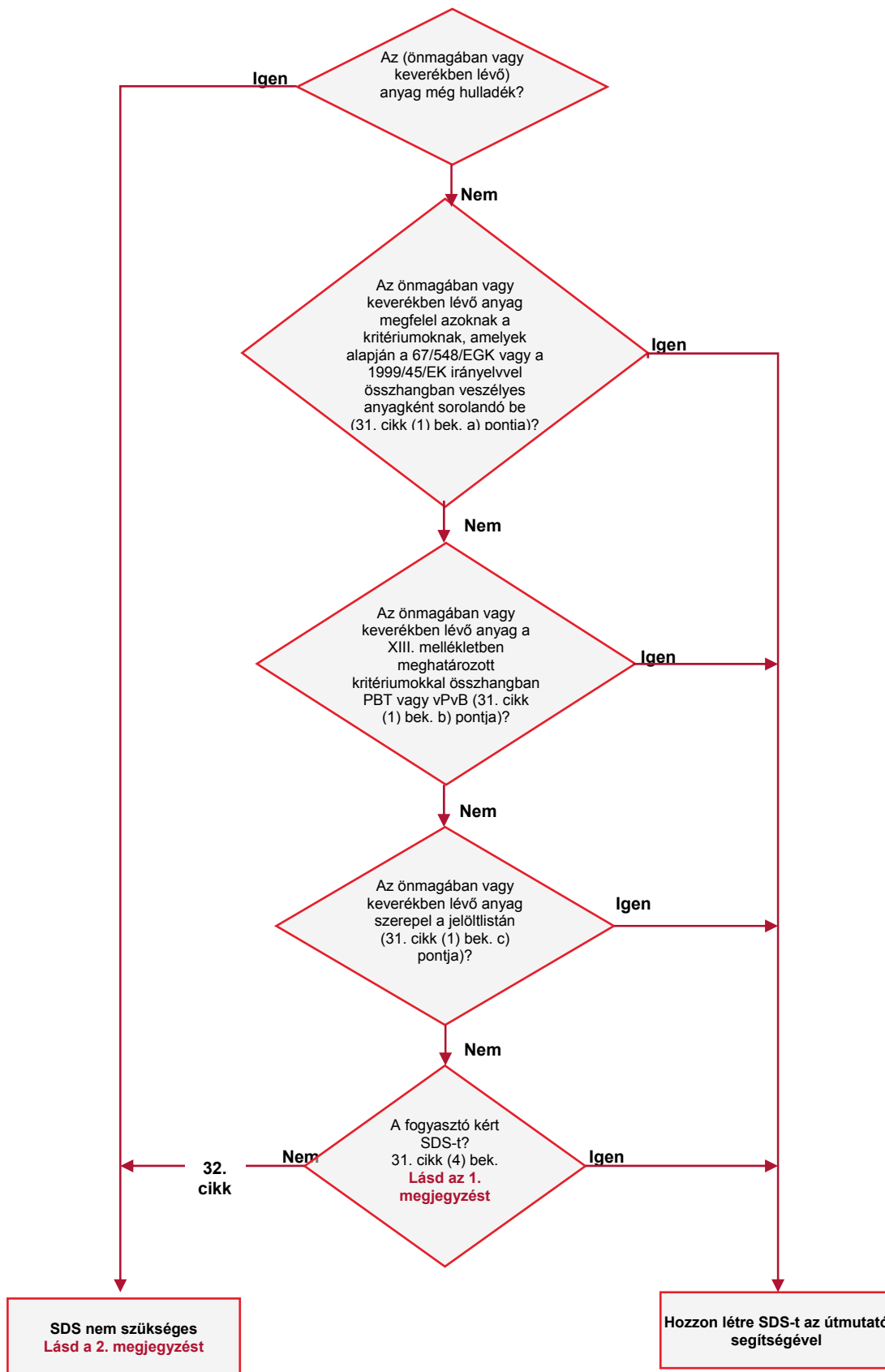
Ennélfogva azon hasznosított anyagok átvevői, amelyeket nem regisztrált a hasznosítást végző vállalkozás a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentesség alkalmazandósága miatt, rendszerint nem kapnak:

- regisztrációs számot;
- expozíciós forgatókönyvet a hasznosítás megtörténtét követő új életcikluson belüli további továbbfelhasználások vonatkozásában;

az SDS részeként a hasznosított anyag gyártójától.³⁸

³⁸ Ezt a szakaszt szükséges lehet módosítani a II. melléklet (a biztonsági adatlap formátuma és tartalma) komitológiai eljárásban történő felülvizsgálatát és elfogadását követően.

1. ábra: A REACH értelmében egy hasznosított anyagra vonatkozó SDS szükségességének megerősítésével kapcsolatos döntésfa

Forrás: A hulladékhasznosítási ipari lánc (WRIC) által készített, „A hasznosított anyagokra és készítményekre vonatkozó biztonsági adatlapok és a szállítói láncban az információk biztosításával kapcsolatos útmutató tervezete”.

Néhány eljárás, mint például a fémfinomítás, alkalmas bizonyos összetevők eltávolítására vagy megsemmisítésére. A hasznosítást végző vállalkozásnak nem kell expozíciós forgatókönyvet mellékelni az SDS-hez.

1. megjegyzés: Kereskedelmi okokból a gyártó dönthet úgy, hogy összeállít SDS-t a fogyasztó kérelmére, még ha jogilag nem is köteles rá.

2. megjegyzés: Nem kell összeállítani SDS-t, amennyiben a lakossági felhasználásra kereskedelmi forgalomba kerülő veszélyes anyagokhoz vagy keverékekhez elegendő információt biztosítanak (31. cikk (4) bekezdése), vagyis az SDS csak foglalkozásszerű felhasználóknak szól.

2.5. Egyéb kötelezettségek

A hasznosított anyagok általában nem élveznek mentességet a CLP osztályozási és címkézési jegyzékbe történő bejelentési kötelezettségek alól. Továbbá nem mentesülnek a REACH szerinti engedélyezés és korlátozások alól.

2.5.1. Az osztályozási és címkézési jegyzék

A CLP-rendelet 39. cikkének a) és b) pontja alapján a hasznosítást végző vállalkozásnak a CLP-rendelet 40. cikkében meghatározott feltételek szerint be kell jelenteni a C&L jegyzékbe azon hasznosított anyagokat is, amelyek teljesítik a veszélyes anyagként való osztályozás kritériumait, és amelyeket önmagukban vagy (ha meghatározott határértéket meghaladó koncentrációban vannak jelen a keverékben) egy keverékben hoznak forgalomba. Ez a bejelentési kötelezettség azon esetekre vonatkozik, amelyeknél a hasznosítást végző vállalkozás a hasznosított anyag vonatkozásában a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerint a REACH regisztrálási rendelkezései alóli mentességre hivatkozik. Az ECHA-nak történő bejelentés során ezen esetekben a hasznosítást végző vállalkozás az ECHA osztályozási és címkézési jegyzékéből hozzájuthat az eredeti anyag regisztrálójának által korábban megadott osztályozási és címkézési információkhoz, és egyetérthet azzal. Ez azt is jelenti, hogy a hasznosítást végző vállalkozás elfogadja a bejelentett osztályozást, és az eredmény tekintetében a felelősséget is elfogadja.³⁹ A szennyezők azonban megváltoztathatják az anyag veszélyességi profilját, így következképpen az osztályozását is, amelyről a hasznosítást végző vállalkozásnak nem szabad elfeledkezni a C&L jegyzékbe történő bejelentés során. Az anyag azonosítását csak a REACH VI. mellékletének 2.1-2.3.4. szakaszában meghatározott mértékig kell bejelenteni.⁴⁰ Spektrális adatokat nem szükséges megadni. A CLP-rendelettel kapcsolatos további információ a CLP-rendelet bevezető útmutatójában és a CLP Gyakran ismételt kérdések között található.⁴¹

2.5.2. Korlátozások

A hasznosítást végző vállalkozásnak biztosítania kell, hogy a hasznosított anyag megfelel a REACH XVII. mellékletében meghatározott korlátozásoknak. Ezen kötelezettségek nagyrészt hasonlóak az egyes veszélyes anyagok és készítmények forgalomba hozatalának és felhasználásának korlátozásairól szóló 76/769/EGK irányelvben foglalt kötelezettségekhez.

2.5.3. Engedélyezés

A hasznosítást végző vállalkozásnak biztosítania kell, hogy a hasznosított anyagok megfelelnek a VII. címben foglalt engedélyezési követelményeknek. Továbbá a REACH 33. cikkének megfelelően az árucikkekben lévő anyagokra vonatkozó közlési kötelezettség és a 7. cikk (2) bekezdésében foglalt, a „jelöltlistán” szereplő és árucikkekben jelenlévő anyagokra vonatkozó bejelentési kötelezettségek is alkalmazandók adott esetben.

³⁹ A C&L jegyzékbe történő bejelentést 2011. január 3-áig kell megtenni. A regisztráló kizárólag néhány esetben szolgáltat információt korábban.

⁴⁰ Lásd a CLP-rendelet 40. cikke (1) bekezdésének b) pontját.

⁴¹ Elérhető az ECHA honlapján a következő címen:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/clp_introduutory_en.pdf.

2.6. Egyes hasznosított anyagok áramaira vonatkozó megállapítások

Az 1. melléklet a hasznosított anyagok áramaira vonatkozó sajátos példákat tartalmaz. Az előző fejezetben ismertetett alapelveket ezen mellékletben szereplő példákra alkalmazzuk. Minden hulladékáram esetén négy alapvető értékelést kell elvégezni:

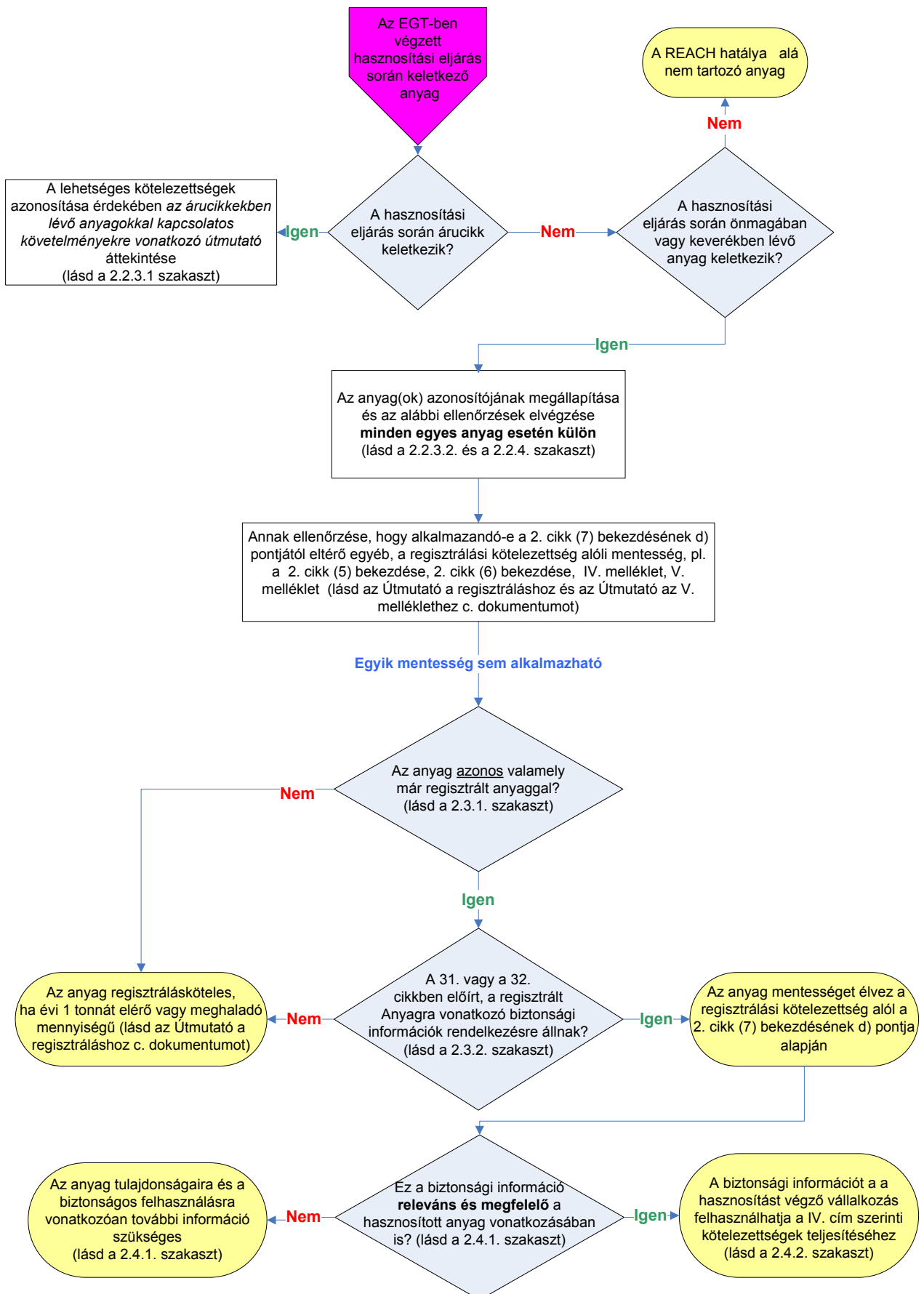
- A hasznosított anyagban lévő anyag(ok) azonosítójának megállapítása, valamint a szennyezők jellemzése és hozzárendelés egy vagy több anyaghoz:
 - A hasznosított anyag önmagában vagy keverékben lévő anyag?
 - Mi a hasznosított anyag(ok) azonosítója?
 - Melyek a jellemző szennyezők? Melyek a szennyezők jellemző koncentrációi? Mely anyag(ok)hoz kell hozzárendelni ezen szennyezőket?
- Annak ellenőrzése, hogy más mentesség⁴² (pl. a REACH 2. cikkének (5) bekezdése, 2. cikkének (6) bekezdése, IV. melléklete vagy V. melléklete) vagy (az árucikkekre vonatkozó) korlátozott regisztrálási követelmények alkalmazandók:
 - A REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentesség a releváns, és potenciálisan alkalmazható a hasznosított anyagra? A REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentességen kívül egyéb mentességek is alkalmazhatók? Az anyag szerepel pl. a REACH IV. vagy V. mellékletében?
 - Az anyag hulladékból történő hasznosítása közvetlenül árucikket eredményez? Csak korlátozott regisztrálási követelmények alkalmazandók emiatt?
- Annak megállapítása, hogy regisztrálták-e már ugyanazon anyago(ka)t:
 - A hasznosított anyag már regisztrált vagy regisztrálásra kerülő anyaggal való egyezőségének megállapítása. A REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti releváns információ rendelkezésre áll ezen anyagok vonatkozásában?
- A már regisztrált azonos anyagra vonatkozó rendelkezésre álló biztonsági információk megfelelőségének és relevanciájának ellenőrzése a hasznosított anyag(ok) tulajdonságainak lefedése vonatkozásában. A hasznosított anyag és a tervezett felhasználások vonatkozásában az osztályozási és címkézési, valamint az egyéb biztonsági információk összeállítása:
 - A már regisztrált azonos anyaggal kapcsolatos rendelkezésre álló biztonsági információk relevánsak és megfelelőek a hasznosított anyag(ok) tulajdonságainak lefedése vonatkozásában?
 - A hasznosított anyag(ok) azonosított felhasználásai megfelelnek a már regisztrált azonos anyag(ok) felhasználásainak, így a rendelkezésre álló biztonsági információk relevánsak és megfelelőek? Ha nem ez az eset áll fenn, szükség van további információra az anyag tulajdonságaival kapcsolatban?

A jelen útmutató nem tartalmazza ezen értékelések részletes, a hulladékáramokra vonatkozó egyedi értelmezését. A fenti megközelítésen azonban alapulhat arra vonatkozó általános értékelés, hogy a hasznosított anyagra tekintettel a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentességre lehet-e hivatkozni. A 2. ábra bemutat egy esetlegesen alkalmazható munkafolyamatot, amely annak ellenőrzésére szolgál, hogy a hasznosítást végző vállalkozás hivatkozhat-e a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjára és az ezzel kapcsolatos

⁴² Az egyéb mentességekkel kapcsolatos további példák találhatóak az Útmutató a regisztráláshoz és az Útmutató az V. mellékletéhez c. dokumentumban.

kötelezettségekre. Az 1. mellékletben ismertetett példákat ezen munkafolyamatnak megfelelően kezeltük.

2. ábra: Munkafolyamat annak ellenőrzésére, hogy a hasznosítást végző vállalkozás hivatkozhat-e a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjára és az ezzel kapcsolatos kötelezettségekre

1. MELLÉKLET: EGYES HASZNOSÍTOTT ANYAGOK ÁRAMAI

A következő példák a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó kritériumoknak megfelelő és/vagy azon anyagokkal foglalkoznak, amelyek megszűntek hulladéknak lenni a nemzeti jog szerint. Ezen feltételeket teljesítő anyagok hasznosított anyagoknak minősülnek az útmutató a hulladékokhoz és a hasznosított anyagokhoz c. dokumentum vonatkozásában.

1.1. Hasznosított papír

A hasznosított papír nagyrészt cellulózpépből áll. Az EINECS a következőképpen határozza meg a cellulózpépet: „*Lignocelluláris anyagok (fa vagy más mezőgazdasági rostforrások) pépesítő és/vagy fehérítő vegyi anyagok egy vagy több vizes oldatával történő kezelésével nyert rostos anyagok. Cellulózból, hemicellulózból, ligninből és más kisebb összetevőkből áll. Ezen összetevők viszonylagos mennyisége a pépesítő és fehérítő eljárások mértékétől függ.*” (EINECS-szám 265-995-8).

A cellulózpép a IV. mellékletben szerepel, és ebből következően mentesül a regisztrálási, továbbfelhasználói és értékelési kötelezettségek alól. A hasznosított papír egyéb összetevőt is tartalmazhat, mint például festék, tinta, ragasztó, töltőanyag stb. A hasznosítási és az újrafeldolgozási eljárásra tekintettel az összetevők nem bírnak sajátos funkcióval az anyagban (cellulózpép), ennél fogva szennyezőknek minősülnek (lásd a 2.2.4. szakaszt). Emiatt a kizárólag az anyagban sajátos funkcióval nem bíró szennyezőket tartalmazó cellulózpépből álló hasznosított papír mentesül a regisztrálási, továbbfelhasználói és értékelési kötelezettségek alól.

1.2. Hasznosított üveg

A tudományos szakirodalom szerint az üveg inkább tekinthető az anyag állapotának, mintsem egy önmagában lévő anyagnak. Jogalkotási célokból a legjobban a kiindulási anyagai és a gyártási eljárásai alapján határozható meg sok más UVCB anyaghoz hasonlóan. Az EINECS több besorolási tételt is tartalmaz az üvegek vonatkozásában a következők szerint: *Üveg, oxid nélkül, vegyi anyagok (EK: 295-731-7), Üveg, oxid, kalcium-, magnézium-, kálium-, nátrium-foszfoszilikát (EK: 305-415-3), Üveg, oxid, kalcium-, magnézium-, nátrium-foszfoszilikát (EK: 305-416-9) és Üveg, oxid, vegyi anyagok (EK: 266-046-0.)*⁴³

Az üveg egyes típusai mentességet élveznek az V. melléklet 11. besorolási tétele alá történő felvétel révén. A hasznosított üveg egyéb összetevőket is tartalmazhat, mint például papír, ragasztó, festék vagy idegen elemek, mint például a műanyag, gumi, homok, fém, kő, kerámia. Ha a hasznosított anyagban való jelenlétük nem szándékolt, nem bírnak sajátos funkcióval az anyagban, és 20% alatti a jelenlétük, szennyezőknek tekinthetők (lásd a 2.2.4. szakaszt). Ennél fogva a kizárólag az V. melléklet mentességre vonatkozó követelményeinek megfelelő, szennyezőket tartalmazó üvegtípusokból álló hasznosított üveg mentesül a regisztrálási, továbbfelhasználói és értékelési kötelezettségek alól.

⁴³ Kérjük, vegye figyelembe, hogy az ezen anyagokat felsoroló EINECS-jegyzék fejlécét követő leírás része az anyag besorolási tételének, és a legtöbb esetben az anyag azonosításánál a legmeghatározóbb.

1.3. Hasznosított fémek

A REACH szerinti tiszta fémeket ércből, dúsított ércből vagy másodlagos forrásokból nyerik, még ha bizonyos mennyiségű szennyezőt is tartalmaznak, anyagoknak minősülnek. Az anyagokra vonatkozó regisztrálási követelmények attól függenek, hogy az anyagot regisztrálták-e már korábban, és hogy a releváns biztonsági információ rendelkezésre áll-e.

Az ötvözetek sajátos keverékeknek minősülnek, és ezen sajátos keverékekben lévő anyagok regisztráláskötelesek. A hulladékstátuszra vonatkozó kritériumoknak megfelelő kevert ötvözet-fém hulladékokból készült hasznosított fémek rendszerint sajátos keverékek lesznek, de bizonyos esetekben szennyezőket tartalmazó anyagok is lehetnek (pl. ha a hasznosítás célja kizárólag egy fő fém visszanyerése, és a többi összetevő szennyezőnek tekinthető). Ez az eset fordulhat elő azon fémeknél is, amelyek koncentrációja a végső fémbe változó, vagy szigorúan korlátozott, és amelynek a hulladékból vagy a hulladékstátusz megszűnés kori hulladékból származó koncentrációja ismeretlen. Ezen esetekben a koncentrációjuk kezdettől fogva szennyezőnek minősül. Minden olyan összetevő, amelyet szándékosan választottak ki a hasznosításhoz (pl. króm vagy nikkel), és amelyek elsődleges funkcióval bírnak a hasznosított anyagban, külön anyagnak tekinthetők. Azon összetevők, amelyek csak véletlenül fordulnak elő azon hulladék részeként, amelyből a hasznosított anyag származik, vagy amelyek nem bírnak külön funkcióval a hasznosított anyagban, szennyezőknek tekinthetők (pl. a molibdén csak az acél bizonyos – de nem az összes – típusaiban fordulhat elő).

Mivel a fémek többségét mind elsődleges, mind másodlagos forrásokból gyártják, a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentesség releváns lehet a fémek vonatkozásában, míg más mentességek is alkalmazhatók:

- összetett fémeket tartalmazó összetett árucikkekből származó fémek hasznosítása során keletkező nem elkülönített intermedierek;
- a 2. cikk (5) bekezdése és a 2. cikk (6) bekezdése szerinti mentességek, mint például a 726/2004 rendelet, a 2001/82/EK irányelv és a 2001/83/EK irányelv hatálya alá tartozó emberi felhasználásra szánt gyógyszerekben és állatgyógyászati készítményekben felhasznált fémek és fémösszetevők a 2. cikk (5) bekezdésének a) pontjában és a 2. cikk (6) bekezdésének a) pontjában foglalt rendelkezések alapján;
- V. melléklet.

A hasznosított fémek bizonyos körülmények esetén közvetlenül árucikktermeléshez kerülnek felhasználásra, ha teljesítik az alkalmazandó hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó kritériumokat. Nem kell alkalmazni további regisztrálási követelményt, kivéve, ha az anyag a környezetbe jut.

Néhány fém egyszerű és elég tiszta anyagokból (alumínium, réz, ólom, cink pl. építési termékekből, fogyasztás előtti hulladékból) hasznosítanak, és néha a tiszta fémeket nagyon összetett anyagokból (pl. rezes, nemesfémeket tartalmazó elektronikai hulladék) hasznosítják tiszta fémekké. Más fémeket (pl. acéltermékekben jelenlévő molibdén, króm, nikkel) nem hasznosítanak tiszta fémekké, és új fémötvözetek termeléshez használják fel a sajátos keverékeket eredményező target fémtartalmuk miatt. Bizonyos fémösszetevőket (pl. antimon(III)-oxid, ólom- kadmiumalapú stabilizátorok műanyagokban) közvetlenül műanyag mesterkeverékekből hasznosítanak. Ezen különbségek ismeretében a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó kritériumok eltérőek lehetnek.⁴⁴

A szennyezők változhatnak, mivel a fémhulladékokból tiszta fémekké hasznosított és finomított, a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó kritériumoknak megfelelő fémek számos tényezőtől

⁴⁴ További megbeszélésekre kerül sor a hulladékokról szóló keretirányelv keretében (lásd az 1. szakaszt).

függenek, mint például a rendelkezésre álló (finomító) technológia, hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó kritériumoknak megfelelő hulladékban jelenlévő mennyiségek, az anyagok hasznosítási költségekkel szembeni értéke. Míg a hasznosított fémek közvetlenül egyéb sajátos keverékké alakulnak, az egyik esetben az adott fém jelenléte szennyeződésnek tekinthető, míg a másik esetben a potenciális végalkalmazástól is függően összetevő lehet.

A hasznosított fémek gyártóinak a szükséges mértékben információval kell rendelkeznie a hasznosított fémekben vagy ötvözetekben jelenlévő kisebb veszélyes összetevők vagy szennyezők azonosítójáról és mennyiségéről a szennyezőkről szóló szakaszban (2.2.4. szakasz) foglaltak szerint.

A fémek esetében számos eszköz rendelkezésre áll az anyag összetételének a helyes laboratóriumi gyakorlatnak (GLP) megfelelő viszonylag könnyű elemzéshez az anyag egyezőségének ellenőrzése (pl. ASTM vagy ISO szabványok).

A hasznosított fémek ugyanazon célokra használhatók, mint az elsődleges fémek, mivel a hasznosítási eljárásra az anyag tulajdonságainak romlása nélkül kerül sor. Ennélfogva a felhasználásokat is azonosnak feltételezzük. Ha ez az eset áll fenn, a regisztrált anyagra vonatkozó biztonsági információ releváns és megfelelő lehet a hasznosított anyag felhasználása vonatkozásában.

1.4. Hasznosított adalékanyagok

A hasznosított adalékanyagokat⁴⁵ ezen dokumentumban úgy kell értelmezni, mint az építkezés során korábban felhasznált szervesetlen anyag feldolgozásából származó adalékanyagok (pl. beton, kövek), valamint ipari feldolgozásból, ideértve a hő- vagy egyéb módosítást is, származó bizonyos ásványi eredetű adalékanyagok (pl. feldolgozatlan salak⁴⁶, salak feldolgozásából származó hulladék⁴⁷, pernye).

Az a kérdés merült fel, hogy ezen felhasznált adalékanyagok árucikkeknek vagy önmagukban vagy keverékben lévő anyagoknak tekinthetők.

Az építésből származó hasznosított adalékanyagok önmagában vagy bizonyos esetekben keverten betont, terméskövet, falazatot, kerámiát (pl. tetőcserepek) és/vagy aszfaltot tartalmaz. Különböző alkalmazási területük lehet, például mélyépítési munkák során, úti és vasúti ágyzatban. Ezen alkalmazás fő funkciója a lebomláshoz/fragmentálódáshoz a stabilitás biztosítása. Ha ezen funkció tekintetében a forma, felület vagy alak fontosabb, mint a kémiai összetétel, a hasznosított adalékanyagok árucikkeknek minősülnek. Alapvetően ez az eset azonban csak akkor fordulhat elő, ha az anyag formáját, felületét vagy alakját tudatosan határozzák meg és adják meg a gyártás során (pl. bizonyos elismert adalékanyag szabványoknak, mint például az EN 12620, 13043 vagy 13242, megfelelés érdekében). Ha ezen funkció tekintetében a forma, felület vagy alak nem határozza meg a kémiai összetételnél nagyobb mértékben, akkor az adalékanyag nem felel meg az árucikk fogalmának, és önmagában vagy keverékben lévő anyagnak kell tekinteni. Különböző hasznosított anyagokra vonatkozó példákat mutatunk be az alábbiakban:

⁴⁵ A 3. fejezet bevezető szakaszában ismertetettek alapján a REACH keretében (az önmagukban, keverékekben vagy árucikkekben lévő) hasznosított anyagokat olyan anyagoknak kell értelmezni, amelyek miután hulladék anyagok részeivé váltak, megszűntek hulladéknak lenni a hulladékokról szóló keretirányelv szerint. A bizonyos hasznosítási fázisokon átesett és még mindig hulladéknak minősülő adalékanyagok nem tekinthetők a REACH értelmében vett anyagnak, keveréknek vagy árucikknek. A hulladékokra vonatkozó jogi szabályozás hatálya alá, nem pedig az anyagokra, keverékekre vagy árucikkekre vonatkozó REACH szerinti kötelezettségek alá esnek.

⁴⁶ Hulladék kódszám: 100202.

⁴⁷ Hulladék kódszám: 100201.

Építési és bontási hulladékból származó adalékanyagok

Az építési és bontási hulladékból származó adalékanyagok részecskéit sajátos formával és felülettel gyártják az alkalmazásuktól, mint pl. aszfaltburkolatokban, függően. Egy ilyen részecske méretét a részecske leghosszabb és a legrövidebb méretének arányával írják le. Az EN 933-3 és 933-4 szabványok például az ilyen részecskék méretének meghatározására szolgáló módszereket írják le. Az ilyen részecske formáját a mikro- és makroérdessége (vagyis a felület vastagságának változatai különböző értékeken) határozza meg, amelyet az EN 1097-8 és 933-5 szabványokban leírtak szerint mérnek. Az építési és bontási hulladékból származó adalékanyagok részecskéinek sajátos formája és felülete a részecske kémiai összetételénél nagyobb mértékben határozza meg a funkcióját. A lényegi kémiai tulajdonságok leszűkülnek a megengedett maximális vízben oldhatóságra – ha az adalékanyag vízben oldható, nem felel meg a funkciójának –, és kevésbé fontos, mint a felület és a forma. Ezen részecskék tehát a REACH szerinti árucikk-fogalom értelmében árucikkeknek minősülnek.

Vastartalmú salak

A vas- és acélipar által egész Európában előállított salaktípusok többségét UVCB anyagként regisztrálják, és alkalmazási területe például a cement vagy betontermékek előállítása során történő felhasználás. Ezen alkalmazások során a salak hidraulikus tulajdonságai bírnak fontossággal. Emiatt a salak kémiai összetétele egyértelműen fontosabb. Következésképpen a vastartalmú salak anyagnak minősül. Ehhez hasonlóan a kohászati eljárásokból származó salak is anyagnak minősül.

Pernye

A pernye amorf és kristályos szilícium-dioxidot (SiO_2), alumínium-oxidot (Al_2O_3), vas-oxidot, kalcium-oxidot és szenet tartalmazó összetevők különböző keveréke. Számos felhasználása van, mint például cement, cementklinker és cementhabarcs gyártásában, töltések és szerkezeti töltőanyag, laza talaj stabilizálása és mint ásványi töltőanyag aszfaltbetonban. A felhasználása vonatkozásában a kémiai összetétel fontosabb, mint a részecske formája, felülete vagy alakja. Ennélfogva a pernye UVCB anyagnak minősül.

A hasznosított adalékanyagok vonatkozásában, amelyek önmagában vagy keverékben lévő anyagok, szükséges lesz meghatározni az anyag REACH szerinti státuszát és igazolni, hogy a 2. cikk (7) bekezdésének d) pontjában foglalt feltételek alkalmazhatók-e. Ha az önmagában vagy keverékben lévő anyag nem élvez mentességet a regisztrálási kötelezettség alól, a késői előregisztráció – feltéve, hogy a 28. cikk (6) bekezdésében foglalt feltételek teljesülnek – vagy a mennyiség évi 1 tonna alá történő csökkentése, amíg az anyagot (valamely szereplő) regisztrálja, lehetséges alternatívák a potenciális regisztrálók számára.

A hasznosított adalékanyagok pontos státuszának meghatározása során a következő megállapításokat kell figyelembe venni:

- Ezen anyagok közül néhány, mint például bizonyos salaktípusok és különböző olvasztási vagy kohászati eljárások maradványai, rendszerint UVCB anyag. Előfordulhatnak azonban olyan esetek, amikor ezen anyagok több összetevőből álló anyagok (pl. ha az anyag hasznosítás során történő kémiai reakció eredménye, és korlátozott számú összetevőt tartalmaz).
- Néhány hasznosított adalékanyag tartalmazhat olyan anyagokat, amelyek a REACH egyéb rendelkezései, különösen az V. melléklet, alapján élveznek mentességet a regisztrálási, értékelési és továbbfelhasználói kötelezettségek alól. Példaként említhető a kémiaileg nem módosított ásványok (pl. terméskő) vagy a kémiaileg nem módosított természetben előforduló anyagok, amelyek nem felelnek meg a veszélyes anyagként való besorolás kritériumainak (pl. fa).
- Abban az esetben, ha a hasznosított adalékanyagok egy fő összetevőből állnak (esetleg szennyezőkkel), egy összetevőből álló anyagok lesznek. Ha több összetevőt tartalmaznak, ezen összetevők lehetnek külön anyagok (vagyis ekkor a hasznosított anyag keverék lesz) vagy egy összetett UVCB anyag összetevői. Amint a 2.2.3. szakasz hangsúlyozza, a hasznosított anyag gyártójának feladata annak eldöntése,

hogy a hasznosítási művelet során önmagában vagy keverékben lévő anyag (egy összetevőből álló, több összetevőből álló vagy UVCB) keletkezik.

A hasznosított adalékanyagok regisztrálási státuszának meghatározása során a származásra vonatkozó információ fontos lehet annak megállapításához, hogy milyen összetevők lehetnek jelen az anyagban, és azok szennyezőnek vagy külön anyagnak minősülnek-e. A főszabály szerint regisztrálásköteles anyagok azonosításához a hulladék anyag elemzése csak akkor lesz szükséges, ha az összetevők általában 20%-ot⁴⁸ meghaladó mennyiségben fordulnak elő (vagy a hasznosított anyagban való jelenlétre szánják – bár ebben az esetben a hasznosítást végző vállalkozásnak tudnia kell a jelenlétükről).

A hasznosított adalékanyagok gyártóinak információval kell rendelkeznie a hasznosított adalékanyagban jelenlévő kisebb veszélyes összetevők vagy szennyezők azonosítójáról és mennyiségéről a szennyezőkről szóló szakaszban (2.2.3. fejezet) leírt mértékben.

1.5. Hasznosított polimerek

A polimer hasznosítását végző vállalkozásnak azonosítani kell a hasznosított anyagban lévő minden szándékolt anyagot (pl. a polimer anyag megjelenésének és/vagy fiziko-kémiai tulajdonságainak kiegyenlítése vagy fejlesztése érdekében hozzáadott anyagok), amely eredetileg jelen volt a hasznosításra került polimer anyagban. Ez a szelektív hasznosítás esetében fordulhat elő. A szándékosan hasznosított anyagok nem kezelhetők szennyezőkként, de olyan anyagnak minősülnek, amely vonatkozásában ellenőrizni kell, hogy lehet-e a REACH 2. cikk (7) bekezdésének d) pontjában foglalt mentességre hivatkozni. Emiatt javasolt a hasznosított anyagot anyagnak vagy keveréknek tekinteni (pl. a lágy PVC szelektív újrafeldolgozása esetében szükséges lehet a releváns lágyítók regisztrálása, kivéve ha már korábban regisztrálták azokat).

A szennyezők és koncentrációik spektruma viszonylag széles. A hasznosításra kerülő anyagban eredetileg jelenlévő anyagokból származó szennyezőket nem kell regisztrálni, mivel a jelenlétükre már kiterjed a monomer anyag(ok) regisztrálása. A hasznosított polimer anyagban lévő minden egyéb nem szándékolt „szennyező” (Pl. a hasznosított anyagban többé már szándékolt funkcióval nem rendelkező pigmentek vagy a polimer gyártását követően bekerült szennyezők) szennyezőnek minősül, kivéve ha 20% feletti mennyiségben van jelen. Ha ez az eset áll fenn, az összetevőt keverékben lévő anyagnak kell tekinteni, még ha a jelenléte nem is szándékolt.

A hasznosított polimer anyag státuszának meghatározása során a származásra vonatkozó információ fontos lehet annak megállapításához, hogy milyen összetevők lehetnek jelen az anyagban, és azok szennyezőnek vagy külön anyagnak minősülnek-e. A szennyezők az anyag részeinek minősülnek, és nem kell regisztrálni azokat (lásd a 2.2.4. szakaszt).

A hasznosított polimerek gyártóinak a szükséges mértékben információval kell rendelkeznie a hasznosított polimerben jelenlévő kisebb veszélyes összetevők vagy szennyezők azonosítójáról és mennyiségéről a szennyezőkről szóló szakaszban (2.2.4. szakasz) foglaltak szerint.

⁴⁸ Azokban az esetekben, amikor ezen összetevők rendszeresen megközelítik ezt a határértéket, javasolt biztonsági megközelítést alkalmazni és az anyagot külön anyagnak tekinteni. Ha az összetevők csak egyes ritka tételekben haladják meg a 20%-ot, amelyek rendes körülmények között reálisan nem várhatók, ezen összetevők nem minősülnek külön anyagnak. Nem szükséges megvizsgálni a hulladék anyag minden egyes tételét ezen összetevők jelenlétéhez.

Nincs szükség elemzésre azon esetekben, amikor nem várható jelentős szennyezők (pl. ha a hasznosítás a polimer tiszta formájában történő felhasználásból következik be). Néhány esetben lehetséges megfelelően jellemezni a hasznosított polimer terméket a származásra vonatkozó megállapítások nélkül is. A polimerek esetében azonban a hasznosítást végző vállalkozásoknak a különböző műanyag cikkekben lévő anyagok azonosításában való támogatására vonatkozó elképzelésnek köszönhetően 1-től 6-ig műanyag azonosító kódszámokat rendeltek a hat leggyakoribb újrafeldolgozható műanyag gyantához, a 7. szám az egyéb műanyagot jelzi függetlenül attól, hogy az újrafeldolgozható-e vagy sem. Az [egységesített szimbólumok](#) rendelkezésre állnak ezen kódok átültetésére. Mivel hat gyakran újrafeldolgozott polimer van, hasznos lehet információkat adni arról, hogy milyen monomereket használtak a polimer gyártása érdekében. A hasznosított polimerek UVCB anyagként való kezelésére is van lehetőség, ha az összetétel ismeretlen.

Első lépésként értékelni kell, hogy a hasznosítási eljárás során közvetlenül árucikk keletkezik-e (vagyis ha a hasznosítási láncban első nem hulladék anyag árucikk, és nem önmagában vagy keverékben lévő anyag). A REACH alapján nincs regisztrálási követelmény a hasznosított árucikkben lévő polimer anyag jelenlétére tekintettel.⁴⁹

A 2.6. szakaszban szereplő megközelítést követve a hasznosítást végző vállalkozásnak ezt követően azt kell értékelni, hogy a hasznosított polimerekben lévő anyagok mentességet élveznek-e a REACH IV. vagy V. melléklete alapján, vagy a REACH szerinti egyéb mentességi kritériumok alkalmazhatók-e.

Bár a REACH szerinti regisztrálási rendelkezések nem vonatkoznak a polimerekre, a polimer gyártójának vagy importőrének regisztrálni kell a polimer gyártásához felhasznált monomereket és más anyagokat bizonyos körülmények esetén a REACH 6. cikke (3) bekezdésének megfelelően bizonyos körülmények között. Hasonlóképpen, a hasznosított polimerek esetében monomereket és más anyagokat regisztrálni kell a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentességre történő hivatkozáshoz. A monomerben lévő szennyezőket, valamint a hasznosított monomer osztályozását és címkézését a szükséges mértékben azonosítani és értékelni kell.

A legtöbb esetben a hulladék polimert az uniós piacról gyűjtik össze, ekkor a polimert hasznosító vállalkozások mentesülnek a hasznosított polimerben lévő, a REACH 6. cikke (3) bekezdésében foglalt kritériumoknak megfelelő monomer(ek) vagy más anyag(ok) regisztrálásának kötelezettsége alól feltéve, hogy azon anyago(ka)t, amelyből a polimert származtatják, már regisztrálták. Továbbá a hasznosítást végző vállalkozásnak rendelkeznie kell a monomerre vonatkozó, a REACH 31. vagy 32. cikkében előírt biztonsági információval, mivel a monomer a regisztrálási követelmények hatálya alá tartozik. Emiatt a hasznosított anyag összetevőivel kapcsolatos minden rendelkezésre álló információt figyelembe kell venni.

1.6. Hasznosított gumi

A polimerek, mint például az SBR (sztirol-butadién gumi) és a természetes gumi mellett a hasznosított gumi is tartalmazhat olyan anyagokat, amelyek funkcióval bírnak, mint például a töltőanyagok (feketeszen, szilika stb.). A hasznosított gumiban jelenlévő egyéb komponensek/összetevők, amelyeket nem kívánnak hasznosítani, mint például a pigmentek, adalékok, olajok, szennyezőknek minősülnek, ha a fő összetételi tényező 20% alatti koncentrációban vannak jelen.⁵⁰

⁴⁹ Lásd az Útmutató a polimerekhez c. dokumentumot, amely elérhető a következő címen: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/polymers_en.htm.

⁵⁰ Különösen az abroncsokból hasznosított gumikra készítette el az ipar a hasznosítani kívánt vagy a 20%-os szennyezési értéket meghaladó anyagok reprezentatív listáját, amely elérhető az Európai Gumi- és Abroncsgyártók

A hasznosított gumi gyártóinak a szükséges mértékben információval kell rendelkezni a hasznosított anyagban jelenlévő kisebb veszélyes összetevők vagy szennyezők azonosítójáról és mennyiségéről a szennyezőkről szóló szakaszban (2.2.4. szakasz) foglaltak szerint.

A hasznosított gumi keletkezhet az eredeti gumi árucikk mechanikai és/vagy kémiai kezeléséből annak érdekében, hogy egy új eljárás során szándékosan felhasználásra kerülő anyaggá alakítsák át. A felhasználásra szánt anyagok többnyire polimerek, mint például az SBR és a természetes gumi. Ennélfogva a hasznosított polimerekre vonatkozóan az előző szakaszban megadott információk alkalmazhatók a hasznosított gumira is.

A gumihulladék közvetlenül az árucikkgyártásba kerülhet, ha elsődleges gumihoz adják, és árucikkbe öntik. További regisztrálási követelmények nem léteznek, kivéve ha az anyag a környezetbe jut (lásd a 2.2.3.1. szakaszt). Ha az árucikkben lévő gumi megfelel a polimer fogalmának, nincs további regisztrálási követelmény. A 2.6. szakaszban szereplő megközelítést követve a hasznosítást végző vállalkozásnak ezt követően azt kell értékelni, hogy valamely egyéb REACH szerinti mentesség alkalmazható-e.

A gumihoz hozzáadott más anyagok esetén, mint például a töltőanyagok (feketeszen, szilika stb.) a dokumentációnak igazolnia kell, hogy a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjában foglalt mentességi követelmények teljesülnek-e.

A hasznosítást végző vállalkozásnak biztosítani kell, hogy a hasznosított anyag felhasználására az eredeti anyag regisztrálása kiterjed, amely a hasznosított gumi esetén gyakran előfordul. Ha ez az eset áll fenn, a regisztrált azonos anyagra vonatkozóan rendelkezésre álló biztonsági információ releváns és megfelelő lehet a hasznosított gumi vonatkozásában. Ugyanez esetleg nem alkalmazható a szennyezőkre (vagyis pigmentek, adalékok stb.), mivel az eredeti anyag kémiai biztonsági értékelése csak egyes alkalmazásokra terjed ki. A hasznosítást végző vállalkozásnak kell a hasznosított anyag összetételére vonatkozó információkat összeállítani a potenciális veszélyek azonosítása és annak megállapítása érdekében, hogy a regisztrált anyag vonatkozásában megszerzett biztonsági információ alkalmazható-e a hasznosított anyagra.

1.7. Hasznosított alapolajok

A hasznosított alapolajok⁵¹ jellemzően UVCB anyagok az útmutató az anyagoknak a REACH keretében történő azonosításához és megnevezéséhez c. dokumentum szerint. Az alapolajokkal foglalkozó ipari ágazat ezt a gyakorlatot követi. Ezen anyagokra gyakran hivatkoznak „alapolajként” adott esetben a vonatkozó EINECS szám megadásával.

A szándékosan hasznosított alapolajok olyan anyagnak minősülnek, amely vonatkozásában ellenőrizni kell, hogy lehet-e a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerinti mentességre hivatkozni. Az alapolajok nem élvezhetnek mentességet a REACH IV. vagy V. melléklete alapján. A hasznosítás ezen típusa általában nem eredményez árucikket. A REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjában foglalt mentességen kívül más mentesség potenciálisan nem alkalmazható. A vonatkozó EINECS besorolási tétellel írják le őket, ha a tulajdonságaik, mivel UVCB anyagoknak minősülnek, egybeesnek az anyagazonosítóval (lásd a 2.2.3.2. szakaszt).

Szövetségének „Irányelvek a hasznosított gumihoz” c. dokumentumában (www.etrma.org), amely hivatkozásokat tartalmaz a nyilvánosan hozzáférhető azon dokumentumokról, amelyek segíthetnek a hasznosított anyagok és szennyezők koncentrációinak becslésében.

⁵¹ Az „alapolajok” fogalma a „kenőolajokat” is magában foglalja. Az utóbbit nem szabad összekeverni az „kenőanyagok” fogalmával. A „kenőolajok” fogalma az alapolajokból és adalékokból készült keverékekre vonatkozik. A „kenőolajok” kifejezést a „finomított alapolajokra” és a „kenőolaj alapolajaira” is használják” (lásd a 97/108. CONCAWE termékdokumentációt az alapolajok listája tekintetében).

Az alapolajok hasznosítása viszonylag kifinomult hasznosítási eljárást igényel, ha ugyanazon célra akarják felhasználni az anyagot. Ezen körülmények esetén nincs olyan összetevő, amely az alkalmazott hasznosítási eljárás miatt nem magából az alapolajból származik. Ha vannak ilyen összetevők, azok messze a 20%-os szint alatt vannak.⁵² A keletkező hasznosított alapolajok nagyon hasonlóak az eredeti alapolajokhoz, a hasznosított anyag egyezősége megállapítható, és a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjára hivatkozhatnak, feltéve, hogy a hasznosítást végző vállalkozás hozzáfér a szükséges információkhoz.

A kevésbé fejlett hasznosítási eljárások olyan hasznosított anyagokat eredményezhetnek, amelyeknél bár a fő szennyezőket eltávolították, az eredeti anyag minőségi kritériumai alá esnek. Ez az olyan szennyezőknek köszönhető, mint például a poliaromás szénhidrogének. Nehéz lehet megállapítani a hasznosított alapolajnak a regisztrált anyaggal való egyezőségét, ha kevésbé kifinomult hasznosítási eljárásokat alkalmaznak az égési és a párolgási folyamatok miatt, amelyek lényeges veszteségekhez vagy új anyagok hozzáadásához vezethetnek az eredeti anyag felhasználása során. Elviekben mégis lehetséges, hogy az ilyen hasznosított anyagok mentességet élvezzenek a REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja szerint, ha a hasznosítást végző vállalkozás meg tudja állapítani az egyezőséget, és hozzáfér a szükséges információkhoz.

Összefoglalva, a hasznosított alapolajok azonosított felhasználásai nem mindig azonosak azokkal, amelyekre az eredeti regisztrálás vonatkozik. Az alkalmazott hasznosítási eljárástól függően ezen hasznosított alapolajok mégis használhatók azonos célra, vagy ha elveszítik kenőolaj tulajdonságaikat, tüzelőanyagként használhatók.

1.8. Hasznosított oldószerek

A hasznosított vagy újrafeldolgozott oldószerek kizárólag önálló vagy UVCB anyagok az útmutató az anyagoknak a REACH keretében történő azonosításához és megnevezéséhez c. dokumentum szerint. Az ezen oldószerek elsődleges gyártásával foglalkozó ipari ágazat ezt a gyakorlatot követi.

Ebben az összefüggésben a hasznosított oldószerek az eredetileg az iparban alkalmazott szénhidrogének, oxigénezett szénhidrogének és halogénezett szénhidrogének általános osztályaiba tartozó anyagok. Ezen besorolás szerint számos oldószer egyedi kémiai anyag, mint pl. az aceton vagy a toluol, bár számos UVCB anyag, ideértve a kőolaj-deszillátumokat is.

A REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontja mind releváns, mind alkalmazható a legtöbb hasznosított oldószerre ezen anyagok előzetes regisztrálása során használt leggyakoribb EINECS számoknak megfelelően. A REACH 2. cikke (7) bekezdésének d) pontjában foglalt mentességen kívül más mentesség potenciálisan nem alkalmazható. Az oldószerek nem élvezhetnek minden esetben mentességet a REACH IV. vagy V. melléklete alapján. A hasznosítás ezen típusa általában nem eredményez árucikket.

A hasznosított anyagnak a regisztrált anyaggal való egyezősége jól megállapítható az oldószerek széles körére. Rendszerint nincs olyan összetevő, amely az alkalmazott hasznosítási eljárás miatt nem magából az oldószerből származik. Ha vannak ilyen összetevők, azok messze a 20%-os szint alatt vannak. Lehetőség van azonban kevert anyagok azonosítására, ahol az egyes anyagokat jól meg lehet határozni az egyezés céljából, és ebben az esetben az eredmény keveréknek minősül.

⁵² Felhívjuk a figyelmet, hogy előfordulhat az alapolajok poliklórozott bifenilek (PCB-k) általi szennyezése vagy egyéb súlyos szennyezés. Ebben az esetben, még ha ezen összetevők messze 20% alatt is vannak, nem lehetséges a hasznosítás vagy az (újra)felhasználás (pl. a PCB jogszerű szintje = 50 ppm).

A hasznosított oldószerek azonosított felhasználásai rendszerint azonosak azokkal, amelyekre az anyag eredeti regisztrálása vonatkozik. De előfordulhatnak korlátozások bizonyos újrafelhasználásokkal kapcsolatban, például a gyógyszeriparban.

2. MELLÉKLET: RÖVIDÍTÉSEK ÉS FOGALOMEGHATÁROZÁSOK JEGYZÉKE

XIII. melléklet	A PBT-k és a vPvB-k azonosításának kritériumai
XIV. melléklet	Az engedélyköteles anyagok jegyzéke
XVII. melléklet	Egyes veszélyes anyagok gyártására, forgalomba hozatalára és felhasználására vonatkozó korlátozások
Árucikk	Olyan tárgy, amely az előállítás során a funkcióját a kémiai összetételnél nagyobb mértékben meghatározó különleges formát, felületet vagy alakot kap.
„jelöltlista”	Engedélyhez kötött, különös aggodalomra okot adó anyagok (SVHC-k) jelöltlistája
CAS-szám	Chemical Abstracts Services regisztrációs szám
CMR	Rákkeltő, mutagén és a reprodukcióra toxikus.
CSA	Kémiai biztonsági értékelés.
CSR	Kémiai biztonsági jelentés.
Továbbfelhasználó	Az a gyártótól vagy importőrtől különböző, a Közösségben letelepedett természetes vagy jogi személy, aki vagy amely ipari vagy foglalkozásszerű tevékenységei során az anyagot önmagában vagy készítményben felhasználja. A forgalmazó vagy a fogyasztó nem továbbfelhasználó. A 2. cikk (7) bekezdésének c) pontja alapján mentesített újraimportáló továbbfelhasználónak minősül
EK-jegyzék/EK-szám	Az anyagoknak a korábbi uniós szabályozási keretből eredő három európai listája, az EINECS-, az ELINCS- és az NLP-jegyzék, amelyet együttesen EK-jegyzéknek neveznek. Az EK-jegyzék a forrása az EK-számnak mint anyagazonosítónak.
EGT	Európai Gazdasági Térség. Az EGT lehetővé teszi az EFTA-államoknak (Norvégia, Izland és Liechtenstein), hogy részt vegyenek a belső piacon a belső piacra vonatkozó acquis alkalmazása révén. Minden új közösségi jogszabályt dinamikusan bele kell foglalni a Megállapodásba, és az vonatkozik az egész EGT-re, biztosítva a belső piac homogenitását.
EINECS	Létező Kereskedelmi Vegyi Anyagok Európai Jegyzéke
ELINCS	Törzskönyvezett Vegyi Anyagok Európai Jegyzéke
Expozíciós forgatókönyv	Azon feltételek összessége, amely leírják, hogyan gyártják vagy használják fel az anyagot az életciklusa során, hogyan ellenőrzi ezt a gyártó vagy importőr, vagy milyen javaslatokat tesz a továbbfelhasználóknak az emberi és környezeti expozíció ellenőrzéséhez. Az expozíciós forgatókönyvek egy sajátos vagy adott esetben több felhasználási eljárásra terjednek ki.
Importőr	Az a Közösségben letelepedett természetes vagy jogi személy, aki a behozatalért felel.
IUPAC	Elméleti és Alkalmazott Kémia Nemzetközi Uniója
Gyártó	A Közösségben letelepedett természetes vagy jogi személy, aki a Közösségben anyagot gyár.
Nem bevezetett anyag	Az a regisztrálásköteles anyag, amely a bevezetett anyagokra vonatkozó átmeneti időszak előnyeiben nem részesül a REACH szerint.

PBT	Perzisztens, bioakkumulatív és mérgező.
Bevezetett anyag*	Olyan anyag, amely az alábbi kritériumok legalább egyikének megfelel: (a) szerepel a Létező Kereskedelmi Vegyi Anyagok Európai Jegyzékében (EINECS); (b) Az anyagot a REACH hatálybalépését megelőzően legalább egyszer gyártották a Közösségben vagy az Európai Unióhoz 2004. május 1-jén csatlakozott országokban, de a gyártó vagy importőr nem hozta forgalomba; (c) az anyagot a Közösségben vagy az Európai Unióhoz 2004. május 1-jén csatlakozott országokban a gyártó vagy importőr forgalomba hozta, és 1981. szeptember 18. és 1993. október 1. között is forgalomba hozta, és azt úgy tekintették, mint a 67/548/EGK irányelv 79/831/EGK irányelv által módosított 8.cikke (1) bekezdésének első franciabekezdésével összhangban bejelentett anyagot, de az nem felel meg a 92/32/EGK irányelv által módosított 67/548/EGK irányelvben meghatározott, polimerekre vonatkozóan megállapított meghatározásnak, feltéve, hogy rendelkeznek az ezt igazoló okmányokkal.
Készítmény	A kettő vagy több anyagot tartalmazó keverék vagy oldat.
PCB	Poliklórozott bifenil
REACH	A vegyi anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása
Korlátozás	A gyártásra, felhasználásra vagy a forgalomba hozatalra vonatkozó feltétel vagy tiltás.
Anyag	Olyan természetes állapotban előforduló vagy gyártási folyamatból származó kémiai elem és vegyületei, amely az anyag stabilitásának megőrzéséhez szükséges adalékanyagot és az alkalmazott folyamatból származó szennyezőt is tartalmazhat, de nem tartalmaz olyan oldószert, amely az anyag stabilitásának befolyásolása vagy összetételének megváltoztatása nélkül elkülöníthető.
SVHC	Az 57. cikk kritériumainak megfelelő, különös aggodalomra okot adó anyag
vPvB	Nagyon perzisztens és nagyon bioakkumulatív a XIII. mellékletben meghatározottak szerint.

European Chemicals Agency
P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki
<http://echa.europa.eu>